

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА**

СОЦІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

Пояснювальна

записка до

кваліфікаційної

роботи на тему

**« ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ НОВИННОГО КОНТЕНТУ
В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ В УМОВАХ ВІЙНИ НА
ПРИКЛАДІ TELEGRAM-КАНАЛІВ»**

Виконала: студентка 4 курсу групи СМК-47
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 061 Журналістика
Бабаніна В.В

Керівник: доцент Яковенко А.О

Харків – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК КАНАЛУ ПОШИРЕННЯ НОВИННОГО КОНТЕНТУ.....	8
1.1. Роль соціальних мереж в інформаційному просторі України в умовах війни: нові виклики та трансформації.....	8
1.2. Ключові характеристики та функції соціальних мереж як каналу поширення новинного контенту.....	15
1.3 Особливості та вимоги до створення, модерації та поширення новинного контенту за допомогою соціальних мереж під час війни.....	20
Висновки до розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2. TELEGRAM-КАНАЛИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОШИРЕННЯ НОВИННОГО КОНТЕНТУ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	26
2.1. Telegram-канали як платформи поширення новинного контенту: класифікація, переваги та недоліки.....	26
2.2. Види новинного контенту в Telegram-каналах та їх особливості: текстовий, аудіовізуальний та графічний контент.....	32
2.3. Нормативно-правове регулювання та стандарти поширення новинного контенту за допомогою Telegram-каналів.....	38
2.4. Вплив Telegram-каналів на інформаційний ландшафт під час війни.....	46
Висновки до розділу 2.....	52
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОШИРЕННЯ НОВИННОГО КОНТЕНТУ ЗА ДОПОМОГОЮ TELEGRAM-КАНАЛІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ: НА ПРИКЛАДІ «STERNENKO» ТА «Лачен пише».....	54
3.1. Результати дискурс-аналізу особливостей поширення новинного контенту під час війни на прикладі Telegram-каналів «Sternenko» та «Лачен пише».....	54

3.2. Протидія дезінформації та мінімізація маніпулятивного впливу Telegram-каналів під час споживання новинного контенту : інструменти фактчекінгу та цифрової грамотності.....	60
3.3. Практичні рекомендації щодо відповідального споживання новинного контенту під час війни.....	66
Висновки до розділу 3.....	71
ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76

ВСТУП

Актуальність теми. Дослідження особливостей поширення новинного контенту в соціальних мережах, зокрема через Telegram-канали, має важливе значення у контексті сучасного інформаційного середовища, особливо під час війни. У кризових умовах цифрові платформи стають не лише основними каналами комунікації, але й важливим інструментом для формування суспільної думки, мобілізації ресурсів громадянського суспільства та протидії інформаційним загрозам. Telegram-канали, завдяки своїй структурі та функціоналу, дозволяють оперативно поширювати інформацію, формуючи новий тип медійної екосистеми, що впливає на інформаційний ландшафт країни.

Актуальність теми зумовлена необхідністю адаптації традиційних підходів до медіакомунікацій в умовах гібридної війни, коли інформація стає важливим ресурсом у протистоянні агресору. Аналіз специфіки роботи Telegram-каналів дозволяє виявити їхні переваги та недоліки як інструменту поширення новинного контенту, а також окреслити способи забезпечення його достовірності, етичності та відповідності потребам аудиторії. Дослідження сприяє розвитку медіа та комунікаційної сфери, пропонуючи науково обґрунтовані рекомендації для підвищення ефективності комунікації, протидії дезінформації та розробки стандартів поширення інформації. Робота також робить внесок у формування теоретичних і практичних основ для створення відповідального медіаконтенту, що відповідає викликам сучасного інформаційного суспільства.

Ступінь наукового дослідження теми поширення новинного контенту в соціальних мережах, зокрема через Telegram-канали, відображає значну увагу вітчизняних дослідників до цього питання. Е. Лобовикова та А. Мельников у своїй праці аналізують еволюцію соціальних мереж та їхню роль у сучасному інформаційному середовищі. Автори наголошують на зростанні впливу соціальних платформ на комунікацію та медіаспоживання.

В. Галудзіна-Горобець у своїй роботі досліджує структурні та функціональні особливості соціальних мереж, акцентуючи увагу на їхній ролі як інструменту формування громадської думки та платформи для поширення інформації. Ю. Шабанова Ю. О. у своїй монографії «Соціальні мережі в антропологічному вимірі метамодерну» розглядає вплив цифрового середовища на суспільні процеси, зокрема роль Telegram як ключової платформи для поширення новинного контенту під час кризових ситуацій.

К. Коваленко у дослідженні «Інформаційна війна: виклики для України» аналізує специфіку інформаційних викликів у соціальних мережах, звертаючи увагу на використання Telegram-каналів як інструменту дезінформації та маніпуляцій. Ю. Борисенко у статті розглядає Telegram-канали у контексті сучасних інформаційних війн, акцентуючи на їх впливі на громадську думку та соціальну мобілізацію. Ці дослідження значно розширюють розуміння функціонування соціальних мереж в умовах війни, проте тема потребує подальшого вивчення, зокрема в аспектах боротьби з дезінформацією, модерації контенту та забезпечення його достовірності.

Об'єкт дослідження - процес поширення новинного контенту в соціальних мережах під час війни, зокрема через Telegram-канали.

Предмет дослідження - особливості функціонування Telegram-каналів як інструменту поширення новинного контенту в умовах війни, їхній вплив на інформаційний простір та способи протидії дезінформації.

Мета дослідження – визначити особливості поширення новинного контенту в соціальних мережах на прикладі Telegram-каналів під час війни в Україні, проаналізувати їхній вплив та роль в інформаційному просторі України та розробити рекомендації щодо підвищення ефективності комунікації та протидії інформаційним загрозам.

Задачі дослідження:

1. Проаналізувати роль соціальних мереж, зокрема Telegram-каналів, в інформаційному просторі України під час війни, визначивши їх значення в умовах нових викликів і трансформацій.
2. Дослідити ключові характеристики Telegram-каналів як платформи

для поширення новинного контенту, враховуючи їхню функціональність, особливості аудиторії та специфіку використання в кризових умовах.

3. Окреслити різновиди новинного контенту, який поширюється через Telegram-канали, зосереджуючи увагу на текстовому, аудіо- та відеоконтенті, а також виявити їхні специфічні риси.

4. Визначити стандарти та нормативно-правові вимоги до створення, модерації та поширення новинного контенту в соціальних мережах під час війни.

5. Здійснити контент-аналіз Telegram-каналів «Sternenko» та «Лачен пише» з метою виявлення особливостей поширення новинного контенту в умовах війни, ефективності комунікацій та впливу на аудиторію.

6. Проаналізувати вплив Telegram-каналів на формування інформаційного ландшафту, зокрема їх роль у протидії дезінформації та мінімізації маніпуляцій у сприйнятті інформації.

7. Розробити рекомендації щодо створення якісного новинного контенту, ефективного управління Telegram-каналами та відповідального споживання інформації в умовах інформаційних загроз.

Методи дослідження:

1. Теоретичний аналіз – вивчення наукових джерел, нормативно-правової бази та стандартів медійного контенту.

2. Дискурс-аналіз – дослідження Telegram-каналів «Sternenko» та «Лачен пише» для виявлення особливостей поширення контенту.

3. Порівняльний аналіз – зіставлення різних видів контенту та платформ для оцінки їхньої ефективності.

4. Емпіричний метод – збір і аналіз даних про поширення новинного контенту та випадки дезінформації.

5. Інтерпретація даних – узагальнення результатів для формування рекомендацій.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 76 найменувань. Загальний обсяг роботи складає 84 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК КАНАЛУ ПОШИРЕННЯ НОВИННОГО КОНТЕНТУ

1.1. Роль соціальних мереж в інформаційному просторі України в умовах війни: нові виклики та трансформації

Соціальні мережі стали невід'ємною частиною сучасного інформаційного простору, трансформуючи способи комунікації, отримання інформації та взаємодії між людьми. У широкому розумінні, соціальні мережі — це онлайн-платформи, які надають користувачам можливість створювати особисті профілі, ділитися контентом, спілкуватися в режимі реального часу та формувати віртуальні спільноти за інтересами. Найбільш відомими прикладами є Facebook, Twitter, Instagram, TikTok, а також месенджери з інтегрованими соціальними функціями, такі як Telegram чи WhatsApp. Вони характеризуються інтерактивністю, глобальною доступністю та швидкістю обміну інформацією, що робить їх унікальним інструментом у сучасному світі [1].

У суспільстві соціальні мережі відіграють кілька ключових ролей. Передусім, вони слугують платформами для обміну інформацією. Завдяки соціальним мережам люди можуть миттєво дізнаватися про новини, стежити за розвитком подій у реальному часі та обговорювати актуальні питання. Крім того, ці платформи створюють можливості для самовираження, дозволяючи користувачам створювати власний контент у вигляді текстів, зображень, відео чи аудіо. Такий процес не лише сприяє творчій самореалізації, а й формує нові медіа-реальності, де кожен може бути як споживачем, так і виробником інформації [2]. Соціальні мережі також стають важливими майданчиками для активної громадянської позиції. Вони дозволяють об'єднуватися навколо соціально значущих ідей, організовувати акції, збори коштів, волонтерські ініціативи та навіть сприяти політичним змінам. Зокрема, в Україні соціальні

мережі відіграли вирішальну роль під час Революції Гідності, ставши простором для мобілізації громадян та інформування міжнародної спільноти.

Вплив соціальних мереж на інформаційну культуру є неоднозначним. З одного боку, вони демократизували доступ до інформації, зробивши її більш відкритою та доступною. З іншого боку, це створило умови для поширення фейкових новин, маніпуляцій та інформаційного перевантаження. Користувачі, часто не маючи навичок критичного мислення, стають жертвами дезінформації, що впливає на їхні рішення та поведінку. Соціальні мережі формують нову цифрову етику, змінюючи уявлення про приватність, авторство та відповідальність за контент [3].

Інформаційна війна стала одним із ключових аспектів сучасних збройних конфліктів, зокрема в Україні. Вона являє собою цілеспрямовану діяльність із використанням інформаційних та комунікаційних технологій для досягнення політичних, економічних і військових цілей. Основними інструментами такої війни є поширення пропаганди, дезінформації, маніпуляцій, а також кібератаки та створення фейкових інформаційних кампаній. На відміну від традиційних форм війни, інформаційна агресія спрямована не лише на військових чи політичних лідерів, а й на широкі маси, що робить її надзвичайно ефективною у підриві довіри, деморалізації та дестабілізації суспільства [4].

Російсько-українська війна стала наочним прикладом масштабної інформаційної агресії, де соціальні мережі виступають основним полем бою. Пропаганда активно поширюється через соціальні платформи, використовуючи бот-мережі, тролів та маніпулятивні алгоритми для формування викривленого уявлення про реальність. Протягом багатьох років російська інформаційна машина застосовувала стратегію «гідридної війни», спрямованої на дискредитацію України, розпалювання внутрішніх конфліктів та послаблення міжнародної підтримки. Фейкові новини про події в Україні, використання фотошопу для створення псевдофактів чи навіть емоційно заряджені відео — усе це стало звичними інструментами у цій війні [5].

Соціальні мережі стали водночас зручним майданчиком для поширення пропаганди та дезінформації, що створює значні виклики для інформаційної безпеки України. Один із найпоширеніших методів — це використання фейкових акаунтів, які видають себе за реальних осіб, щоб створити враження суспільної підтримки певних ідей чи імітувати «громадську думку». Ще одним важливим інструментом є поширення маніпулятивного контенту, який часто базується на частковій правді, змішаній із неправдивими деталями. Такий підхід підвищує довіру до фейкових новин, оскільки вони здаються правдоподібними [6].

Виклики для інформаційної безпеки України в умовах цієї війни є надзвичайно масштабними. Однією з найбільших проблем є відсутність механізмів для оперативного реагування на дезінформацію та її спростування. Навіть якщо фейк викривають, його наслідки можуть бути довготривалими, оскільки інформація, яка викликає емоційний відгук, часто закріплюється в свідомості людей сильніше, ніж її спростування. Ще одним викликом є недостатня медіаграмотність серед населення, що полегшує маніпуляцію громадською думкою. Соціальні платформи часто не готові ефективно протидіяти поширенню пропаганди через алгоритми, які надають перевагу контенту, що викликає максимальну взаємодію, незалежно від його достовірності [7].

Україна стикається з необхідністю створення цілісної стратегії інформаційної безпеки, яка включатиме розвиток медіаграмотності, покращення технологічних засобів моніторингу дезінформації, а також співпрацю з міжнародними організаціями та платформами для протидії інформаційним атакам. Інформаційна війна стала новим видом бойових дій, і її успішне ведення залежить не лише від оборонних зусиль, а й від ефективності комунікації, довіри до джерел інформації та стійкості суспільства перед маніпуляціями [4].

В умовах війни, коли обсяг фейкових новин і маніпулятивного контенту значно зростає, саме соціальні платформи дозволяють оперативно виявляти неправдиву інформацію, поширювати її спростування та зміцнювати довіру до

достовірних джерел. Використання соціальних мереж для боротьби з фейками стало важливим компонентом інформаційної стратегії України, адже вони надають змогу реагувати швидше, ніж традиційні медіа. Одним із найбільш ефективних методів боротьби з фейковими новинами в соціальних мережах є створення спеціалізованих ініціатив, таких як «StopFake» [8] або подібні платформи. Ці організації займаються моніторингом інформаційного простору, аналізом підозрілих повідомлень і публікацією спростувань. Успішність таких проєктів обумовлена здатністю привертати увагу великої аудиторії завдяки інтерактивному контенту, що пояснює, як саме фейкова інформація маніпулює фактами. Також популярними стали кампанії з позначення недостовірної інформації, які здійснюють самі соціальні платформи, як-от Facebook і Twitter. Використання інструментів фактчекінгу та попереджувальних міток на підозрілому контенті допомагає зменшити його поширення [9].

Важливу роль у протидії дезінформації відіграє громадянська журналістика, яка активізує користувачів соціальних мереж. У сучасному світі кожен, хто має смартфон і доступ до інтернету, може стати свідком подій і поділитися власними доказами. В Україні це стало особливо помітно в умовах війни: громадяни активно документують злочини окупантів, фотографують руйнування, публікують відео атак та інформують міжнародну спільноту про реальний стан справ. Завдяки громадянській журналістиці з'являється альтернатива офіційним джерелам, що може бути особливо важливим у контексті боротьби з пропагандою. Водночас такі матеріали проходять верифікацію через незалежні платформи, що дозволяє запобігти поширенню помилкових чи недостовірних фактів [10].

Соціальні мережі також стають платформами для координації та мобілізації громадянських ініціатив. В Україні такі платформи, як Telegram, Facebook і Twitter, активно використовуються для організації гуманітарної допомоги, збору коштів для Збройних Сил, волонтерської діяльності та надання оперативної інформації про небезпеки. Наприклад, створення груп у Telegram для попередження про обстріли, обмін інформацією про безпечні

маршрути евакуації чи координацію постачання необхідних ресурсів стало ключовим елементом самоорганізації суспільства під час війни. Завдяки швидкості розповсюдження інформації в соціальних мережах такі ініціативи можуть оперативно реагувати на нагальні потреби населення [11].

Під час війни в Україні соціальні мережі зазнали значних трансформацій, набуваючи нових функцій і стаючи невіддільною частиною життя мільйонів людей. Замість звичних розважальних і соціальних ролей, вони перетворилися на важливий інструмент комунікації, інформаційної підтримки, координації та емоційного зв'язку. У таких умовах соціальні платформи виконують завдання, які раніше здавалися поза межами їхніх можливостей. Однією з ключових змін у функціях соціальних мереж стало їх використання як джерела оперативної інформації. У ситуації, коли традиційні медіа не завжди можуть забезпечити швидкий доступ до актуальних новин, соціальні платформи стали майданчиком для поширення інформації в режимі реального часу. Люди використовують Telegram-канали для отримання сповіщень про небезпеки, Facebook-групи для обміну новинами, а Twitter для повідомлення про ситуацію в конкретних регіонах. Ці платформи стали ключовими для донесення правдивої інформації як до українського суспільства, так і до міжнародної аудиторії, протидіючи російській пропаганді [11].

Соціальні мережі також відіграють важливу роль як інструмент волонтерства та гуманітарної допомоги. В умовах, коли традиційні системи забезпечення не завжди встигають реагувати на кризи, саме соціальні платформи стали майданчиком для мобілізації ресурсів. Через Facebook чи Instagram люди організовують збори коштів на допомогу Збройним Силам України, збирають гуманітарну допомогу для постраждалих або шукають житло для переселенців. Telegram-канали та групи стали ключовими у координації доставки медикаментів, продуктів харчування, одягу та інших необхідних речей. Завдяки доступності соціальних мереж цей процес часто відбувається швидше та ефективніше, ніж через офіційні структури [12].

Важливим аспектом трансформації ролі соціальних мереж стала їх функція як джерела емоційної підтримки та об'єднання суспільства. Війна принесла страх, втрати та тривогу, і в таких умовах соціальні мережі стали простором для висловлення підтримки, обміну історіями, прояву солідарності та співчуття. Наприклад, через публікації у Facebook або Instagram люди діляться своїми переживаннями, висловлюють вдячність військовим або волонтерам, підтримують одне одного словами надії та оптимізму. Цифрові платформи сприяють створенню спільнот, які об'єднують людей заради спільної мети, допомагаючи долати ізоляцію та відчуття безпорадності. Соціальні мережі активно використовуються для просування національної ідентичності та культурної спадщини. Вони стали важливим засобом популяризації української мови, музики, мистецтва та історії, що має особливе значення в умовах війни, коли боротьба за незалежність відбувається не лише на полі бою, але й у сфері культури та ідентичності [13].

Соціальні мережі під час війни в Україні не лише стали важливим інструментом інформаційної боротьби та суспільної підтримки, але й заклали підґрунтя для свого подальшого розвитку. Їх значення зростатиме й після завершення війни, коли країна відновлюватиме свою інфраструктуру, економіку та суспільну стабільність. У цьому контексті перед соціальними платформами відкриваються як нові можливості, так і серйозні виклики. Одним із ключових напрямів майбутнього розвитку соціальних мереж стане впровадження інноваційних технологій для підвищення інформаційної безпеки. Уроки війни показали, наскільки важливо протидіяти дезінформації, кіберзагрозам і маніпуляціям, які поширюються через цифрові платформи. У цьому контексті очікується активний розвиток штучного інтелекту для моніторингу та ідентифікації фейкових новин, підозрілих акаунтів і дезінформаційних кампаній. Також важливим стане вдосконалення алгоритмів, що підвищуватимуть якість поданого контенту, зменшуючи вплив маніпулятивних і шкідливих матеріалів. Платформи можуть активніше співпрацювати з урядами та незалежними організаціями для створення

глобальних систем протидії кіберзагрозам і забезпечення захисту персональних даних користувачів [11].

Роль соціальних мереж у формуванні національної ідентичності після війни буде надзвичайно важливою. Війна значно посилила усвідомлення українцями своєї національної приналежності, мови, культури та історії. Соціальні платформи можуть стати майданчиками для продовження цієї роботи, популяризуючи українську культуру, літературу, музику, традиції. Вони вже стали простором, де українська ідентичність активно розвивається та захищається. У майбутньому важливо зберегти цей тренд, розширюючи кількість проєктів, спрямованих на формування позитивного іміджу України в світі. Соціальні мережі також можуть сприяти збереженню історичної пам'яті, документуванню військових злочинів і створенню цифрових архівів, які стануть важливою частиною національного наративу [9].

Однак після завершення війни соціальні мережі також зіткнуться з низкою викликів. Одним із основних буде подолання інформаційного виснаження населення. Після інтенсивного інформаційного навантаження, яке тривало роками, може виникнути потреба у відновленні довіри до джерел інформації, регулюванні кількості контенту та уникненні надмірної емоційної напруги. Також існує ризик, що платформами знову можуть скористатися для поширення розколу та конфліктів у післявоєнний період. Для уникнення цього важливо продовжувати розвивати медіаграмотність серед населення, заохочуючи критичний підхід до споживання інформації [2].

Водночас соціальні мережі відкривають значні можливості для відбудови України. Вони можуть слугувати платформами для залучення іноземних інвестицій, координації міжнародної допомоги та залучення діаспори до відновлення країни. Крім того, вони можуть сприяти розвитку цифрової демократії, забезпечуючи зручний доступ до обговорення важливих політичних і соціальних питань, а також прозорість у прийнятті рішень. Розвиток таких ініціатив може посилити громадянське суспільство та сприяти інтеграції України у світову спільноту.

Отже, соціальні мережі стали ключовим елементом інформаційного простору України, особливо в умовах війни. Вони трансформувалися з інструменту для спілкування та розваг на багатофункціональну платформу, що виконує критично важливі завдання. У часи, коли традиційні медіа не завжди здатні оперативно реагувати на виклики, соціальні мережі забезпечують швидкий обмін інформацією, протидію дезінформації та мобілізацію громадян. Аналіз показав, що соціальні мережі мають дві сторони: з одного боку, вони є полем для поширення пропаганди та маніпуляцій, з іншого — стають ефективним інструментом боротьби з цими загрозами. Завдяки платформам громадяни можуть долучатися до громадянської журналістики, організовувати волонтерську діяльність, а також отримувати емоційну підтримку в умовах кризи. Після війни значення соціальних мереж лише зростатиме. Вони відіграватимуть ключову роль у відбудові країни, зміцненні національної ідентичності та посиленні інформаційної безпеки. Здатність використовувати їхній потенціал залежатиме від адаптації технологій, розвитку медіаграмотності та об'єднання суспільства навколо спільної мети.

1.2. Ключові характеристики та функції соціальних мереж як каналу поширення новинного контенту

Соціальні мережі сьогодні трансформували способи сприйняття, створення та поширення новин, значно спрощуючи доступ до інформації і прискорюючи її обіг. Як інтегроване середовище для обміну повідомленнями, думками та знаннями, соціальні мережі відкрили нові можливості для комунікації, одночасно породжуючи ризики, пов'язані з дезінформацією та маніпуляціями. Соціальні мережі визначаються як платформи, що дозволяють користувачам створювати, поширювати та споживати контент в інтерактивному форматі [6]. Вони функціонують як багатофункціональні платформи, де інформаційний потік формується завдяки безпосередній участі користувачів. Завдяки технологічним інноваціям соціальні мережі здатні не

лише надавати новини у традиційному вигляді, а й інтегрувати в них мультимедійні елементи, такі як відео, інфографіка та прямі трансляції, що підвищує їхню привабливість та ефективність. Унікальність соціальних мереж як інформаційного середовища полягає в їхній здатності об'єднувати велику кількість джерел, забезпечуючи багатовекторний підхід до інформування. Вони діють як посередники між журналістами, редакціями, офіційними установами та широкою аудиторією, створюючи новий тип інформаційної екосистеми [7].

Основні характеристики соціальних мереж [9-11]:

1. Інтерактивність передбачає двосторонню комунікацію між авторами контенту і його споживачами. Завдяки функціям коментування, лайків, репостів і створення власного контенту, користувачі не лише споживають інформацію, але й активно впливають на її поширення і зміст.

2. Мультимедійність дозволяє комбінувати різні формати подачі інформації, що робить контент доступнішим і зрозумілішим для різних категорій аудиторії. Наприклад, новина може бути представлена у вигляді тексту з супровідним відео або графікою, що значно покращує сприйняття інформації.

3. Персоналізація забезпечується алгоритмами соціальних мереж, які аналізують поведінку користувачів і пропонують їм контент відповідно до їхніх інтересів. Це дає змогу адаптувати інформаційний потік до кожного користувача, збільшуючи ймовірність його взаємодії з контентом.

Соціальні мережі виконують кілька важливих функцій у поширенні новинного контенту [9-11]:

1. Інформаційна функція полягає в оперативному наданні новин великій кількості людей. Соціальні мережі значно скоротили час, необхідний для розповсюдження інформації, дозволяючи повідомленням досягати глобальної аудиторії за лічені хвилини. У кризових ситуаціях, таких як природні катастрофи або війна, ця функція стає особливо важливою.

2. Агентська функція або функція посередництва передбачає роль соціальних мереж у з'єднанні джерел інформації (журналістів, офіційних

установ) із кінцевими споживачами. Соціальні мережі виступають каналом, через який новини передаються від джерел до аудиторії, водночас забезпечуючи можливість користувачам ставити запитання або висловлювати думки щодо отриманої інформації.

3. Формування громадської думки — ще одна важлива функція. Соціальні мережі є простором для обговорення суспільно важливих тем, де кожен може висловити свою думку. Це створює можливості для громадської участі у формуванні дискусій і прийнятті рішень.

4. Соціальні мережі також забезпечують можливості для взаємодії між аудиторією та авторами контенту. Користувачі можуть коментувати, обговорювати та ставити питання, що підвищує довіру до контенту і сприяє формуванню спільнот навколо певних тем.

Алгоритми соціальних мереж мають суттєвий вплив на поширення новинного контенту. Фільтри персоналізації дозволяють соціальним мережам надавати користувачам контент, який найбільше відповідає їхнім інтересам. Хоча це збільшує релевантність новин для кожного користувача, воно також сприяє формуванню так званих «інформаційних бульбашок», коли користувач отримує лише ті точки зору, які співпадають із його власними поглядами. Рекомендаційні системи відіграють важливу роль у популяризації контенту, підштовхуючи користувачів до взаємодії з новинами. Однак залежність від алгоритмів також створює ризики, оскільки вони можуть маніпулювати порядком денним, штучно збільшуючи охоплення певних тем чи блокуючи інші [9].

Соціальні мережі суттєво впливають на швидкість і масштаб розповсюдження новин. Завдяки миттєвому доступу до інформації користувачі можуть дізнатися про важливі події в реальному часі, незалежно від їхнього місця знаходження. Масштаби поширення визначаються не лише кількістю користувачів платформи, а й їхньою активністю у взаємодії з контентом (лайки, репости, коментарі). Соціальні мережі також мають глобальний характер, що дозволяє місцевим новинам ставати світовими у

дуже короткий термін. Це особливо актуально під час кризових подій, коли навіть локальна інформація може мати глобальне значення [11].

Попри беззаперечні переваги соціальних мереж як інструменту для поширення новин, вони несуть у собі значні ризики, які впливають на якість і достовірність інформаційного середовища. Одним із найбільших викликів у цьому контексті є дезінформація. Завдяки швидкості поширення контенту та легкості його створення, неправдиві новини можуть миттєво охоплювати величезну аудиторію. Це створює значний ризик для суспільства, особливо у періоди кризи, коли фейкова інформація може викликати паніку, провокувати конфлікти або підривати довіру до офіційних джерел. Наприклад, поширення недостовірної інформації про надзвичайні події, епідемії чи військові дії може мати руйнівний ефект, оскільки люди часто реагують на подібні повідомлення емоційно, не перевіряючи їхньої правдивості [14].

Дезінформація стає особливо небезпечною через доступність сучасних технологій, які дозволяють створювати фальшивий контент, наприклад, за допомогою *deepfake*-технологій. Такі відео чи аудіозаписи можуть виглядати настільки реалістично, що навіть досвідчені користувачі не завжди можуть їх розпізнати. Це підсилює вразливість суспільства до маніпуляцій [14].

Маніпуляції в соціальних мережах — ще один серйозний виклик. Вони можуть включати навмисне викривлення інформації або створення і поширення спеціально підготовленого контенту з метою впливу на думку аудиторії. Часто такі маніпуляції використовують боти — автоматизовані акаунти, які розповсюджують фейкові новини чи коментарі, створюючи ілюзію масової підтримки або незгоди. Це може спричиняти штучне формування трендів або зсув уваги аудиторії до певних питань, що вигідно окремим групам або організаціям [15].

Алгоритми соціальних мереж, хоча й спрямовані на покращення взаємодії користувачів із платформами, також сприяють формуванню так званих інформаційних бульбашок. Цей феномен виникає через персоналізовані рекомендації, які обмежують користувачів у доступі до альтернативних точок зору. Алгоритми аналізують попередню поведінку

користувачів — перегляди, лайки, поширення — і надають контент, що відповідає їхнім уподобанням [16]. У результаті, користувачі отримують лише ті новини, які підтверджують їхні попередні погляди, виключаючи інформацію, яка могла б поставити ці погляди під сумнів. Цей процес, з одного боку, підвищує комфорт споживання контенту, але з іншого — обмежує об'єктивне сприйняття реальності. Інформаційні бульбашки можуть сприяти радикалізації, поляризації суспільства та загостренню конфліктів. Люди, які перебувають у різних інформаційних просторах, часто не можуть знайти спільну мову навіть у базових питаннях, оскільки їхні уявлення про події базуються на різних наборах фактів або переконань [11,16]. Додатковим викликом є те, що соціальні мережі створюють сприятливий ґрунт для пропаганди, спрямованої на маніпуляцію громадською думкою в інтересах певних політичних чи економічних груп. Використання таких методів може впливати на вибори, громадські рухи та навіть на міжнародні відносини, підриваючи стабільність як на національному, так і на глобальному рівні.

Отже, соціальні мережі стали невід'ємною частиною сучасного інформаційного середовища, виконуючи роль потужного каналу для поширення новинного контенту. Їхні ключові характеристики — інтерактивність, мультимедійність та персоналізація — значно змінили спосіб сприйняття та розповсюдження інформації, роблячи її доступнішою та привабливішою для широкої аудиторії. Функції інформування, посередництва та формування громадської думки дозволяють соціальним мережам бути ефективним інструментом комунікації, особливо в умовах швидко змінюваного світу. Проте водночас соціальні мережі породжують численні ризики. Дезінформація, маніпуляції, створення інформаційних бульбашок та зловживання алгоритмами підривають довіру до новинного контенту та сприяють поляризації суспільства. Ці виклики вимагають не лише підвищення медіаграмотності користувачів, але й запровадження ефективних механізмів модерації та регулювання контенту, що поширюється у цих мережах.

1.3 Особливості та вимоги до створення, модерації та поширення новинного контенту за допомогою соціальних мереж під час війни

У часи війни соціальні мережі відіграють критично важливу роль як канали оперативного поширення інформації, комунікації та мобілізації суспільства. Вони стають не лише засобом інформування, а й інструментом впливу на громадську думку, мотивації до дій, а також джерелом надії та підтримки. Проте використання соціальних мереж у таких обставинах потребує особливої уваги до створення, модерації та поширення новинного контенту, оскільки будь-які помилки або недоліки можуть мати серйозні наслідки.

У кризових умовах, зокрема під час війни, соціальні мережі стають ключовим інструментом для поширення оперативної інформації. Вони дозволяють миттєво повідомляти про події, небезпеки або важливі рішення, що потребують уваги населення. Завдяки своєму глобальному охопленню та інтерактивності, соціальні мережі забезпечують можливість швидкого донесення інформації не лише до місцевого населення, але й до міжнародної спільноти. Особливо важливою є роль соціальних мереж у контексті інформаційної війни [17]. Вони виступають простором для боротьби за увагу аудиторії, де різні сторони конфлікту намагаються просувати свої наративи. У цьому випадку соціальні мережі не лише інформують, а й стають полем бою за вплив, де точність, достовірність та етичність контенту мають вирішальне значення.

Під час війни новинний контент, поширюваний через соціальні мережі, має відповідати кільком основним вимогам. Найважливіші з них — точність, оперативність, верифікація джерел та уникнення емоційної маніпуляції [17,18]:

1. Точність та оперативність є першочерговими характеристиками якісного контенту у воєнний час. Люди покладаються на соціальні мережі для отримання найновішої інформації, тому будь-яка неточність може викликати

хаос або недовіру. Оперативність також є критичною: важливі повідомлення про небезпеки, евакуацію чи інші дії мають бути поширені миттєво.

2. Верифікація джерел набуває особливої ваги, оскільки у воєнний час кількість фейкових новин значно зростає. Кожна новина має бути ретельно перевірена перед публікацією, щоб уникнути поширення дезінформації. У цьому контексті особливу роль відіграють незалежні журналісти, організації фактчекінгу та алгоритми, здатні ідентифікувати неправдивий контент.

3. Уникнення емоційної маніпуляції є важливим етичним принципом під час створення контенту. Хоча війна викликає сильні емоції, журналісти та автори контенту мають уникати надмірної емоціоналізації, яка може вплинути на раціональність сприйняття інформації. Баланс між об'єктивністю та емпатією є ключем до формування довіри до новинного контенту.

Модерація новинного контенту в соціальних мережах під час війни стає одним із найважливіших аспектів інформаційної безпеки. У таких умовах поширення шкідливої або неправдивої інформації може призвести до серйозних наслідків, включаючи паніку, соціальну напругу, підрив довіри до офіційних джерел та навіть зрив стратегічних операцій. Тому принципи модерації контенту мають бути спрямовані на забезпечення достовірності, етичності та прозорості інформаційних процесів [19].

Боротьба з фейками є пріоритетним завданням у воєнний час. Соціальні мережі виступають простором, де фейкові новини можуть поширюватися з неймовірною швидкістю. Для боротьби з цим явищем платформи мають застосовувати як технологічні, так і людські ресурси. Алгоритми штучного інтелекту допомагають ідентифікувати підозрілий контент, використовуючи аналіз ключових слів, візуальних елементів або шаблонів поведінки акаунтів, таких як масове поширення однакових повідомлень. Однак автоматизовані системи мають обмеження, тому важливу роль відіграє співпраця з незалежними фактчекінговими організаціями, які можуть ретельно перевіряти сумнівні новини та спростовувати їх. Особливо це стосується чутливих тем, пов'язаних із військовими діями, де навіть незначна неточність може завдати шкоди [20].

Забезпечення інформаційної безпеки є ще одним критично важливим аспектом модерації. У часи війни офіційні заяви, військові зведення або інформація про гуманітарні операції часто стають мішенню для атак, спрямованих на спотворення їхнього змісту. Платформи соціальних мереж мають створювати механізми захисту таких повідомлень, забезпечуючи їх автентичність і недоторканність. Це може включати спеціальне маркування офіційного контенту, захист від несанкціонованого редагування або блокування акаунтів, які поширюють викривлену інформацію [21].

Впровадження етичних стандартів у модерації є надзвичайно важливим для збереження довіри аудиторії. Модератори контенту та алгоритми повинні уникати будь-яких форм дискримінації або поширення мови ворожнечі. Це особливо актуально у багатонаціональних суспільствах або у випадках, коли соціальні мережі використовуються для міжнародної комунікації. Етичні стандарти також передбачають прозорість процесу модерації. Користувачі повинні розуміти, які критерії застосовуються для оцінки контенту, і мати можливість оскаржувати рішення щодо видалення їхніх повідомлень [22]. Що стосується поширення новинного контенту під час війни, то цей процес вимагає адаптивного підходу, який враховує кризовий характер ситуації. Використання різних платформ є однією з ключових стратегій для забезпечення максимально широкого охоплення аудиторії. У різних регіонах і навіть серед різних вікових груп популярні різні соціальні мережі. Наприклад, у молодіжній аудиторії популярними є такі платформи, як Instagram, TikTok чи Snapchat, тоді як старші покоління більше використовують Facebook або Telegram. Це вимагає адаптації контенту до специфіки кожної платформи. Для TikTok характерні короткі, динамічні відео з інтерактивними елементами, тоді як у Twitter пріоритет надається чітким текстовим повідомленням і оперативним оновленням [11].

Під час війни особливо важливими є стратегії реагування на інформаційні атаки, які часто стають частиною пропагандистських кампаній. Інформаційні атаки можуть включати поширення фейкових новин, злам акаунтів офіційних осіб або запуск бот-мереж для маніпуляції суспільною

думкою. Ефективною відповіддю на такі виклики є створення системи моніторингу, яка дозволяє виявляти та оперативно реагувати на подібні загрози. Наприклад, якщо платформи фіксують аномальну активність у певному регіоні, вони можуть позначати контент із цього джерела як підозрілий і проводити його перевірку.

Адаптація контенту до потреб цільової аудиторії також має вирішальне значення для ефективного поширення інформації. У різних демографічних груп можуть бути різні інформаційні потреби, а також різний рівень сприйнятливості до візуального або текстового контенту. Молодь зазвичай надає перевагу візуальному контенту, такому як інфографіка чи короткі відеоролики, тоді як старші покоління краще сприймають текстові новини або традиційні формати інтерв'ю. Крім того, аудиторія в різних регіонах може мати свої особливості сприйняття, зумовлені культурними або мовними відмінностями, що також слід враховувати під час створення контенту [23].

Міжнародні організації та технічні платформи відіграють ключову роль у забезпеченні прозорості та справедливості процесу модерації контенту. Вони можуть створювати загальні стандарти для виявлення та видалення фейків, підтримувати незалежних журналістів і забезпечувати платформам інструменти для захисту інформаційної безпеки. Платформи, такі як Facebook, Twitter чи YouTube, мають розробляти алгоритми, які пріоритизують достовірний контент від перевірених джерел. Важливу роль у цьому процесі відіграють партнерства з організаціями, які займаються фактчекінгом, а також міжнародними установами, що моніторять дотримання етичних норм у новинному контенті [2].

Отже, створення, модерація та поширення новинного контенту під час війни є надзвичайно важливим і водночас складним завданням, яке потребує системного та зваженого підходу. У воєнний час соціальні мережі виступають не лише каналом для поширення інформації, але й інструментом формування громадської думки та мобілізації суспільства. Це накладає особливу відповідальність на авторів і модераторів контенту, а також на платформи, які забезпечують його поширення. Ключовими аспектами є ретельна верифікація

джерел для уникнення поширення дезінформації, дотримання етичних стандартів, що запобігають використанню мови ворожнечі чи маніпуляцій, а також активна боротьба з фейками та пропагандистськими атаками. Ефективна робота в цьому напрямі можлива лише за умови співпраці між соціальними платформами, урядами, незалежними фактчекінговими організаціями та міжнародними інституціями.

Таким чином, комплексний підхід до управління новинним контентом, поєднаний із прозорими та етичними методами роботи, є запорукою забезпечення інформаційної безпеки. Завдяки спільним зусиллям усіх зацікавлених сторін можна забезпечити ефективне використання соціальних мереж для інформування суспільства та протидії дезінформації у складні часи війни.

Висновки до розділу 1

Аналіз функціонування соціальних мереж в умовах війни дозволив виявити, що вони перетворилися з платформи для спілкування на стратегічний інструмент впливу. Найсуттєвішим результатом стало усвідомлення того, що в умовах інформаційної агресії саме соціальні мережі є основним каналом як для поширення фейків, так і для боротьби з ними. Вони виступають водночас і загрозою, і ресурсом — подвійність їхнього впливу формує нову динаміку інформаційної безпеки. Було встановлено, що ефективність соціальних мереж у поширенні новин полягає не тільки у швидкості, а у здатності створювати емоційно забарвлений контент, який формує наративи та закріплює їх у масовій свідомості. Це означає, що традиційні уявлення про об'єктивність новин не працюють у межах цих платформ. Контент стає інструментом впливу, а не лише джерелом фактів.

Окрему увагу в дослідженні привернули алгоритмічні механізми. Результатом аналізу стало розуміння того, що персоналізація, яка формально орієнтована на зручність користувача, фактично створює ізольовані інформаційні середовища. Це обмежує здатність аудиторії критично оцінювати події та сприяє радикалізації думок. Важливим висновком стало те, що соціальні мережі в умовах війни почали виконувати функції, притаманні державним інституціям — оперативне інформування, координація дій, підтримка громадських ініціатив. Це зумовило зростання їхнього суспільного авторитету, але водночас — підвищило рівень відповідальності за точність та наслідки опублікованого контенту.

Отже, ключовим результатом є усвідомлення того, що соціальні мережі стали критично важливими гравцями у сфері національної безпеки. Подальше дослідження цього феномену має зосереджуватися не лише на технологічних, а й на соціально-психологічних механізмах сприйняття інформації у цифровому середовищі.

РОЗДІЛ 2. TELEGRAM-КАНАЛИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОШИРЕННЯ НОВИННОГО КОНТЕНТУ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ

2.1. Telegram-канали як платформи поширення новинного контенту: класифікація, переваги та недоліки

Telegram є однією з найпопулярніших платформ для поширення новинного контенту завдяки своїм технічним характеристикам і особливостям функціонування. Однією з ключових переваг Telegram є його захищеність. Платформа використовує шифрування для передачі повідомлень, що забезпечує конфіденційність даних користувачів. Зокрема, «секретні чати» в Telegram пропонують додатковий рівень захисту, що робить платформу привабливою для журналістів, активістів і навіть урядових організацій, які потребують безпечного обміну інформацією. Ще однією важливою особливістю Telegram є швидкість поширення контенту. Завдяки простоті створення та адміністрування каналів, інформація може досягати широкої аудиторії майже миттєво. Користувачі отримують повідомлення в режимі реального часу, що особливо актуально під час кризових ситуацій, коли оперативність новин має вирішальне значення [24].

Формат контенту в Telegram також сприяє його популярності. Платформа дозволяє публікувати текстові повідомлення, зображення, відео, аудіо, документи та навіть прямі трансляції, що робить її універсальним інструментом для передачі інформації. Канали можуть бути як відкритими, доступними для будь-кого, так і закритими, що обмежує доступ лише для певної аудиторії. Завдяки такій багатофункціональності Telegram став одним із головних інструментів комунікації в умовах сучасного інформаційного простору. Telegram також має низку переваг у порівнянні з іншими платформами. На відміну від соціальних мереж, таких як Facebook чи Twitter, Telegram не обмежує охоплення публікацій алгоритмами, що дозволяє інформації досягати всіх підписників каналу без фільтрації. Крім того,

платформа має простий і зрозумілий інтерфейс, що полегшує її використання навіть для технічно необізнаних користувачів. Важливо й те, що Telegram не вимагає введення особистих даних для реєстрації, що забезпечує анонімність користувачів і захищає їхню приватність [25].

Telegram-канали стали феноменом в Україні, особливо під час війни, завдяки їхній здатності оперативно поширювати інформацію та підтримувати зв'язок у надзвичайних умовах. Передумови популярності цієї платформи формувалися ще до початку повномасштабного вторгнення, проте саме війна зробила Telegram ключовим інструментом інформаційної комунікації. Соціально-політичний контекст значно вплинув на популярність Telegram в Україні. Зокрема, під час подій Революції Гідності та збройного конфлікту на сході України, громадськість почала шукати альтернативи традиційним медіа, які часто піддавалися цензурі або контролю з боку олігархічних структур. Telegram став платформою, де громадяни могли отримувати незалежну та оперативну інформацію. Під час війни ця тенденція тільки посилилася, адже платформа дозволяє оперативно реагувати на зміни в ситуації, повідомляючи про обстріли, гуманітарну допомогу чи евакуацію [26].

Telegram відіграє ключову роль у комунікації під час кризи. Платформа дозволяє поширювати інформацію в умовах, коли інші канали зв'язку, такі як телебачення чи радіо, можуть бути недоступними через перебої електропостачання чи знищення інфраструктури. Крім того, Telegram забезпечує можливість миттєвої комунікації між різними групами населення, волонтерами, журналістами та урядовими структурами. Наприклад, численні волонтерські та гуманітарні організації використовують Telegram для координації доставки допомоги чи евакуації людей із зон бойових дій [27].

Telegram-канали, які поширюють новинний контент, можна класифікувати за тематичним спрямуванням. Однією з найбільш поширених категорій є новинні канали. Вони поділяються на державні канали, що представляють офіційну точку зору урядових установ, і незалежні медіа, які прагнуть надавати неупереджену інформацію. Державні новинні канали, наприклад, офіційні сторінки міністерств чи військових відомств, слугують

для оперативного інформування населення про важливі події, урядові ініціативи чи стан безпеки. Водночас незалежні медіа зосереджуються на висвітленні різноманітних подій, пропонуючи аналіз ситуації з різних точок зору. Окремо виділяються військові канали, які стали надзвичайно популярними під час війни в Україні. Вони надають оперативну інформацію про перебіг бойових дій, публікують актуальні зведення зі штабів, а також слугують платформою для волонтерів. На таких каналах часто розміщуються запити на гуманітарну допомогу чи збори коштів для армії [28].

Важливою категорією є гуманітарні канали. Ці ресурси спеціалізуються на поширенні інформації про можливості отримання допомоги, евакуацію з небезпечних регіонів чи контакти волонтерів. Такі канали мають значну соціальну вагу, оскільки сприяють підтримці постраждалих громадян та координують дії волонтерів у кризових ситуаціях. Окрему групу становлять особисті блоги журналістів, громадських активістів чи аналітиків. Ці канали зазвичай містять авторський погляд на події, аналіз новин чи коментарі до актуальних подій. Вони часто мають менш формальний характер, що дозволяє аудиторії краще зрозуміти контекст чи особисту позицію автора [29].

Telegram-канали можна класифікувати також за джерелами, які вони використовують для створення контенту. Першу групу складають офіційні джерела, до яких належать урядові установи, державні служби та організації. Ці канали зазвичай містять перевірену інформацію, однак можуть відображати лише офіційну позицію, що обмежує їхню неупередженість. Іншу категорію складає громадянська журналістика, яка базується на інформації, зібраній безпосередньо очевидцями подій або за допомогою краудсорсингу. Такі канали часто є основою для оперативного поширення новин, але можуть страждати від нестачі професійної перевірки фактів, що створює ризик дезінформації. Остання група — це анонімні канали, які стали особливо поширеними під час війни. Вони можуть бути джерелом ексклюзивних даних, проте їх анонімність іноді використовується для поширення фейків чи пропаганди. Анонімні канали часто мають широкую аудиторію завдяки своїй

здатності публікувати інформацію, яку офіційні або незалежні джерела уникали б висвітлювати через юридичні чи етичні обмеження [30].

Різноманітність контенту, який поширюється через Telegram-канали, дозволяє класифікувати їх також за форматом подачі інформації. Одним із найпоширеніших типів є текстові повідомлення, які включають новини, аналітику чи короткі оновлення. Такий формат є зручним для швидкого ознайомлення з подіями, однак може бути недостатнім для глибокого аналізу. Фото та відео є ключовим елементом багатьох каналів, особливо тих, які висвітлюють військові події чи гуманітарну діяльність. Вони надають можливість візуального підтвердження інформації, що підвищує довіру аудиторії до контенту. Прямі трансляції також набули популярності, оскільки дозволяють користувачам спостерігати за подіями в режимі реального часу. Такий формат особливо важливий під час кризових ситуацій, коли оперативність і достовірність інформації мають вирішальне значення. Інфографіка є ще одним важливим типом контенту, що дозволяє передавати складну інформацію у зрозумілому форматі. Цей формат використовується для візуалізації статистичних даних, карт або аналізу подій, що робить його цінним інструментом для аудиторії, яка прагне швидко отримати уявлення про ситуацію [27].

Telegram-канали стали важливим інструментом поширення інформації під час війни завдяки низці унікальних переваг, які відповідають умовам кризового періоду. Оперативність, доступність, анонімність, гнучкість і автономія платформи дозволяють ефективно розповсюджувати новини навіть у складних обставинах. Однією з ключових переваг Telegram є швидкість і доступність інформації. Платформа забезпечує реактивність у поширенні новин, що особливо важливо під час війни, коли події розвиваються швидко, а затримка з отриманням інформації може мати серйозні наслідки. Telegram-канали дозволяють миттєво публікувати оновлення, повідомлення про небезпеку чи новини з місця подій. Це особливо цінно для населення, яке знаходиться в зонах бойових дій і потребує актуальних даних для прийняття рішень. Крім того, Telegram уникає алгоритмічної цензури, притаманної

багатьом соціальним мережам, що дає змогу користувачам отримувати повний спектр інформації без втручання посередників [31].

Анонімність — ще одна важлива перевага Telegram. В умовах війни захист авторів та джерел інформації стає критично важливим. Telegram дозволяє публікувати контент без розкриття особистих даних, що забезпечує безпеку для журналістів, активістів і громадян, які діляться інформацією. Завдяки анонімності платформи багато користувачів, зокрема з окупованих територій, можуть брати участь у поширенні новин без ризику для життя та свободи. Це також сприяє демократизації інформаційного простору, оскільки навіть звичайні громадяни можуть ставати джерелами новин [31].

Гнучкість Telegram як платформи дозволяє задовольнити різноманітні інформаційні потреби. Підтримка текстових повідомлень, фото, відео, аудіо, інфографіки та прямих трансляцій робить Telegram універсальним інструментом. Користувачі можуть обирати той формат контенту, який найбільше відповідає їхнім потребам. Простота в користуванні також сприяє популярності платформи: навіть люди, які раніше не використовували месенджери, швидко освоюють Telegram завдяки інтуїтивно зрозумілому інтерфейсу. Це важливо в умовах, коли інформацію необхідно поширювати серед якомога ширшої аудиторії [32].

Telegram також забезпечує інформаційну автономію, що є критично важливою під час війни. Платформа дає можливість обходити блокування, які часто запроваджуються ворожими силами з метою обмеження доступу до інформації. Завдяки функціям проксі-серверів і VPN, користувачі можуть зберігати доступ до Telegram навіть у регіонах, де інтернет-зв'язок частково заблоковано. Telegram продовжує працювати навіть у зонах із нестабільним інтернет-зв'язком, що є великою перевагою в умовах війни, коли інфраструктура часто пошкоджена [30].

Попри численні переваги Telegram-каналів як платформи поширення новинного контенту, вони мають і низку недоліків, які стають особливо очевидними під час війни. Основними проблемами є дезінформація, можливість пропаганди, інформаційне перевантаження користувачів та

ризика, пов'язані з безпекою. Однією з найбільших загроз, пов'язаних із Telegram-каналами, є проблема дезінформації. У відкритому інформаційному просторі платформи часто поширюються фейки та маніпулятивна інформація. Відсутність суворого редакційного контролю або механізмів автоматичної перевірки даних дозволяє будь-кому створювати та поширювати неперевірений контент. Це особливо небезпечно під час війни, коли недостовірна інформація може викликати паніку, дезорієнтувати населення або вплинути на військові дії. Складність перевірки джерел у Telegram пов'язана з анонімністю платформи, що ускладнює ідентифікацію авторів і перевірку їхньої репутації [27].

Суттєвим недоліком Telegram-каналів є можливість використання платформи для пропаганди. В умовах інформаційної війни Telegram став інструментом поширення ворожої інформації, яка часто має маніпулятивний характер. Пропагандистські канали створюються з метою впливу на громадську думку, деморалізації населення чи поширення вигідної агресорської риторики. Інформаційне навантаження є ще однією серйозною проблемою Telegram-каналів. Під час війни користувачі стикаються з величезним потоком повідомлень, багато з яких суперечать одне одному або дублюють інформацію. Це створює інформаційний хаос, який ускладнює сприйняття та аналіз ситуації. Надмірна кількість новин, особливо негативного характеру, може сприяти формуванню паніки, стресу чи навіть інформаційного виснаження серед користувачів. Відсутність структурованої подачі контенту та інструментів фільтрації тільки посилює цю проблему [32].

Окремої уваги заслуговують безпекові ризики, пов'язані з використанням Telegram. Користувачі можуть бути вразливими до хакерських атак, які націлені на отримання конфіденційної інформації або доступу до каналів. Наприклад, злам адміністраторів популярних каналів може використовуватися для поширення фейкових новин або пропагандистського контенту. Крім того, дані користувачів можуть бути використані для стеження, особливо на окупованих територіях, де платформи моніторяться ворожими

структурами. Хоча Telegram пропонує певний рівень захисту, наприклад, шифрування повідомлень, ризик витоку даних все ж залишається.

Отже, Telegram-канали стали важливим інструментом поширення новинного контенту, особливо в умовах війни в Україні. Вони забезпечують швидкість і доступність інформації, підтримують різні формати контенту та дозволяють користувачам залишатися в курсі подій навіть у складних обставинах. Оперативність платформи, її гнучкість та анонімність зробили Telegram ключовим джерелом новин, що сприяє як інформуванню населення, так і координації гуманітарних та волонтерських ініціатив. Проте Telegram має і свої недоліки, зокрема ризики поширення дезінформації та пропаганди, а також безпекові загрози для користувачів. Незважаючи на технічні переваги, такі як шифрування та можливість обходу блокувань, відсутність суворого контролю за контентом робить платформу вразливою до маніпуляцій та інформаційного хаосу. Telegram-канали відіграють подвійну роль: з одного боку, вони є потужним засобом мобілізації та інформування, а з іншого — інструментом дезінформації. Це вимагає підвищення медіаграмотності користувачів і створення механізмів для перевірки контенту, щоб ефективно використовувати потенціал платформи в умовах інформаційних викликів війни.

2.2. Види новинного контенту в Telegram-каналах та їх особливості: текстовий, аудіовізуальний та графічний контент

Telegram-канали відіграють значну роль у розповсюдженні новин, і текстовий контент залишається ключовою формою передачі інформації. Завдяки своїй універсальності, текстові повідомлення ефективно передають суть подій, дозволяючи охоплювати широку аудиторію. Однією з основних характеристик текстового контенту в Telegram-каналах є його лаконічність та інформативність. Користувачі Telegram зазвичай цінують стислу подачу інформації, оскільки мають обмежений час для читання. Наприклад, канал

«Українська правда» публікує повідомлення у форматі коротких новин, які містять головні факти без зайвих деталей. Так, замість багатосторінкового опису економічної ситуації, вони можуть викласти ключові цифри і вказати на головні проблеми чи досягнення [32,33].

Важливим елементом є використання хештегів, емодзі та посилань. Хештеги допомагають структурувати інформацію та полегшують пошук. У новинних каналах часто використовуються такі хештеги, як #війна, #енергія чи #політика, які групують матеріали за темами. Наприклад, канал «Суспільне Новини» [34] застосовує хештеги для впорядкування важливих повідомлень про військові дії чи надзвичайні ситуації. Емодзі виконують функцію акцентів: ⚡ використовується для позначення термінових новин, 🟢 – для позитивних повідомлень. Посилання на офіційні джерела або пов'язані статті допомагають читачам знайти більше інформації.

Текстовий контент у Telegram-каналах може мати різні форми залежно від мети та аудиторії. Новинні огляди є найпоширенішим форматом. Наприклад, канал «ТСН» [35] регулярно публікує ранкові зведення новин, які охоплюють події в Україні та світі за останню добу. Ці огляди часто подаються у вигляді списків, що дозволяє користувачам швидко ознайомитися з основними подіями.

Авторські коментарі є важливим видом контенту для аналітичних каналів. Наприклад, канал «Шрайк» [36] пропонує читачам оцінку політичних подій в Україні, зокрема аналіз рішень уряду чи парламенту. Такий формат дозволяє не лише дізнатися про події, але й отримати критичний погляд на них. Аналітичні статті є більш глибокою формою текстового контенту, яка спрямована на детальне пояснення складних тем. Канали, такі як «Економіка України» чи «Новини енергетики», публікують матеріали, що аналізують вплив санкцій на економіку, особливості енергетичного ринку чи прогнози розвитку галузей. Наприклад, стаття про вплив зростання цін на енергоресурси включає статистику, прогнози експертів та рекомендації для бізнесу [32].

Текстовий контент має низку суттєвих переваг, які забезпечують його популярність у Telegram-каналах. Найперше, він є зручним для оперативного

інформування аудиторії. Наприклад, канали типу «Оперативний ЗСУ» публікують короткі повідомлення про події на фронті, що дозволяє швидко інформувати користувачів про ситуацію. По-друге, текст споживає менше мобільного трафіку, що є особливо важливим для користувачів із нестабільним інтернет-зв'язком. Це було особливо актуально під час блекаутів в Україні, коли більшість населення мала доступ лише до мобільного інтернету. Короткі текстові повідомлення залишалися основним джерелом інформації. Також текстовий контент дає змогу зберігати та організовувати інформацію. Завдяки функції пошуку у Telegram, користувачі можуть легко знаходити потрібні повідомлення, наприклад, інструкції щодо укриттів чи адреси пунктів допомоги [37].

Аудіовізуальний контент у Telegram-каналах є важливою складовою передачі інформації, адже дозволяє швидко і емоційно насичено донести важливі новини та події до широкої аудиторії. В Україні, де Telegram є одним із ключових інструментів інформаційного обміну, аудіовізуальні формати допомагають ефективніше комунікувати навіть найскладніші теми. Аудіовізуальний контент в українських Telegram-каналах представлений у кількох основних форматах: короткі відеоролики, подкасти та аудіофайли. Одним із популярних прикладів є канал «Офіс Президента» [38], де регулярно публікуються звернення президента України Володимира Зеленського. Ці відео мають чітку структуру, лаконічний зміст і високу якість, що дозволяє привернути увагу мільйонів користувачів.

Короткі відео також активно використовуються у каналі «Суспільне Новини» [34], де часто публікують репортажі з місця подій, наприклад, зруйнованих житлових будинків після обстрілів. Ці ролики зазвичай тривають від кількох секунд до декількох хвилин, але завдяки потужній візуальній складовій справляють сильний емоційний вплив. Подкасти як формат отримують все більше поширення серед українських каналів, таких як «Громадське» [39] чи «Радіо Свобода Україна» [40]. Це зручний спосіб споживання аналітичного та освітнього контенту, особливо для людей, які хочуть поглиблено розібратися в політичних, економічних або соціальних

питаннях. Інтерактивність є важливим елементом аудіовізуального контенту. Telegram дозволяє коментувати відео, ділитися ним з іншими користувачами або обговорювати у групах. Наприклад, канал «Генеральний штаб ЗСУ» часто публікує відео із зведеннями про ситуацію на фронті, які швидко розповсюджуються серед користувачів, викликаючи хвилю обговорень та підтримки для військових [41].

Відео та аудіо мають потужний емоційний вплив, оскільки передають візуальні та звукові сигнали, які викликають глибокі емоції. Наприклад, відео з каналів «Офіс Президента» або «Суспільне Новини», де показують наслідки російських обстрілів чи звільнення окупованих територій, викликають як сум і гнів, так і надію та гордість. Відеоролики, які супроводжуються емоційним музичним супроводом, можуть викликати ще сильніші почуття. Наприклад, під час святкування визволення Херсона у багатьох Telegram-каналах з'являлися відео, де мешканці міста зустрічали українських військових із прапорами під зворушливу музику. Такі ролики не лише інформують, але й мотивують, надихають людей та підсилюють віру в перемогу. Аудіофайли, наприклад звернення військових або інтерв'ю, створюють відчуття близькості до подій. Канал «Армія FM» [32] часто публікує аудіозаписи інтерв'ю з військовослужбовцями, що дозволяє глибше зрозуміти їхні емоції та думки.

Попри всі переваги, використання аудіовізуального контенту у Telegram-каналах має свої недоліки та виклики. Найголовніша проблема полягає у потребі стабільного інтернет-з'єднання. У періоди блекаутів або під час перебоїв з мобільним зв'язком багато українців не мали змоги переглядати відео чи слухати подкасти, навіть якщо вони були оперативно публіковані. Створення якісного аудіовізуального контенту потребує значних ресурсів, зокрема професійної техніки, програмного забезпечення та часу на обробку матеріалів [42]. Наприклад, канали на кшталт «24 Канал» чи «Громадське» співпрацюють із професійними редакторами, що дозволяє створювати якісний продукт, але значно збільшує витрати. Викликом є ризик дезінформації. У сучасному інформаційному просторі відео може бути змонтоване або вирване з контексту, що створює хибне уявлення про події. Наприклад, під час війни

російська пропаганда часто поширювала фейкові відео, які видавала за зйомки з України. Це підкреслює важливість критичного мислення та перевірки джерел [42]

Графічний контент є однією з найбільш впливових форм передачі інформації в Telegram-каналах. Завдяки візуальному оформленню, такий контент не лише привертає увагу, але й сприяє кращому сприйняттю складних тем, забезпечуючи їх доступність для широкої аудиторії. В умовах України, де Telegram є ключовою платформою для поширення новин, графічний контент відіграє важливу роль у медіапросторі. Одним із найпоширеніших видів графічного контенту є інфографіка. Вона використовується для подачі статистичних даних, схем або порівняльних таблиць. Наприклад, канал «Українська правда» часто публікує інфографіку, яка ілюструє втрати російської армії, кількість атак на цивільну інфраструктуру або структуру гуманітарної допомоги. Такий контент дозволяє подати значні обсяги інформації у стислій та зручній для розуміння формі [43].

Мемоконтент також відіграє важливу роль у комунікації, особливо під час війни. Гумористичні зображення чи карикатури допомагають зняти емоційну напругу та згуртувати суспільство. Наприклад, канал «Паляниця» регулярно публікує меми, пов'язані з актуальними політичними подіями або курйозними ситуаціями на фронті. Мемоконтент часто супроводжується популярними фразами або жартами, які легко розповсюджуються серед користувачів. Ілюстрації та фотографії також є важливими елементами графічного контенту. Канал «Суспільне Новини» регулярно публікує фотографії з місць подій, таких як визволення окупованих територій чи наслідки ракетних ударів. Фотографії дозволяють створити емоційний зв'язок із глядачами, адже вони надають реалістичність і автентичність новинам. Наприклад, світлини зруйнованих будинків у Бучі чи Ірпені стали символами звірств війни та викликали потужний міжнародний резонанс [43].

Графічний контент для Telegram повинен враховувати специфіку платформи, зокрема формат мобільного споживання. Основна вимога — компактність і ясність. Візуальні матеріали мають бути добре видимими на

невеликих екранах, а текст – легко читатися. Наприклад, у каналі «Державна прикордонна служба України» [44] публікуються інфографіки з простим дизайном і чіткими написами, що дозволяє швидко сприймати інформацію навіть під час перегляду на ходу. Важливою особливістю є адаптація контенту до різних аудиторій. Наприклад, канал «Міністерство освіти і науки України» [45] використовує графічні матеріали, які орієнтовані на школярів, студентів і педагогів. Їхні інфографіки часто оформлені яскраво та з використанням простих символів, що полегшує розуміння освітніх програм або правил вступу. У процесі створення візуальних матеріалів важливо враховувати актуальність інформації. Наприклад, під час ракетних атак багато Telegram-каналів, таких як «Київ Оперативний» [46], публікують інфографіку із зонами укриття або планами евакуації. Такий контент не лише привертає увагу, а й надає практичну користь.

Графічний контент відіграє ключову роль у залученні та утриманні уваги аудиторії. Люди, як правило, швидше реагують на візуальні стимули, ніж на текстову інформацію. Це робить графіку ідеальним інструментом для поширення важливих повідомлень. Наприклад, канал «Армія Inform» [47] регулярно публікує плакати з мотивуючими написами та патріотичними зображеннями, які викликають емоційний відгук і сприяють підвищенню морального духу. Важливою функцією графічного контенту є спрощення складних тем. Наприклад, інфографіка, яка ілюструє процес подання заявок на державну допомогу через додаток «Дія», була активно поширена в каналі «Дія» [48]. Державні послуги онлайн". Такий підхід дозволив швидко ознайомити громадян із новими можливостями. Графічний контент стимулює взаємодію між користувачами. Мемоконтент чи зображення з гумористичним підтекстом часто перепощуються, коментуються або обговорюються в групах. Наприклад, меми з каналу [49] або схожих гумористичних спільнот стають вірусними, сприяючи поширенню інформації.

Отже, Telegram-канали стали важливим інструментом сучасного інформаційного простору, зокрема в Україні, де вони виконують функцію оперативного джерела новин, платформи для аналітики та засобу мобілізації

громадської думки. Дослідження показало, що кожен тип контенту – текстовий, аудіовізуальний та графічний – має свої унікальні особливості та переваги, які роблять його ефективним для досягнення певних комунікаційних цілей. Текстовий контент є основою інформаційної комунікації в Telegram завдяки своїй оперативності, простоті та універсальності. Аудіовізуальні матеріали, такі як відео та подкасти, створюють сильний емоційний ефект і сприяють глибшому розумінню подій. Графічний контент, включаючи інфографіку, меми та фотографії, полегшує сприйняття складної інформації, підвищує залученість і сприяє візуальній ідентифікації ключових тем. Ефективне використання цих видів контенту передбачає адаптацію до потреб аудиторії, врахування технічних можливостей платформи та забезпечення достовірності інформації.

2.3. Нормативно-правове регулювання та стандарти поширення новинного контенту за допомогою Telegram-каналів

Регулювання діяльності Telegram-каналів в Україні є важливою складовою забезпечення інформаційної безпеки держави та формування якісного медіапростору. Нормативно-правова база, яка визначає порядок функціонування медіа і платформ, що поширюють інформацію, розвивається відповідно до викликів сучасного інформаційного суспільства, включаючи зростання популярності Telegram як платформи для отримання новинного контенту.

Інформаційне законодавство України, основоположне для регулювання діяльності медіа, базується на Конституції України, Законах «Про інформацію» [50] та «Про доступ до публічної інформації» [51]. Згідно з цими документами, право на інформацію є фундаментальним, однак його реалізація може бути обмежена в інтересах національної безпеки, захисту громадського порядку чи прав інших осіб. Закон України «Про інформацію» [52] визначає інформацію як відомості про події, явища та процеси, які можуть бути

документовані чи публічно оголошені. Однак, у чинному законодавстві відсутнє чітке регулювання щодо каналів у месенджерах, таких як Telegram, що ускладнює правове реагування на випадки поширення дезінформації чи маніпуляцій.

З прийняттям Закону України «Про медіа» в 2023 році було започатковано значні зміни у сфері регулювання медіаплатформ [53]. Закон вперше в Україні дав визначення платформам спільного доступу до інформації, включивши до них веб-сайти, онлайн-ресурси та соціальні мережі. Водночас Telegram-канали прямо не згадуються серед засобів масової інформації, що створює прогалини у регулюванні їх діяльності. Одним із ключових положень Закону «Про медіа» є вимога прозорості структури власності суб'єктів медіа. Це передбачає необхідність розкриття інформації про джерела фінансування, що особливо важливо в умовах війни та ризику поширення контенту, афілійованого з країною-агресором. Проте Telegram, як платформа, не підпадає під ці вимоги через свою анонімність та відсутність офіційного представництва в Україні. Закон визначає принципи боротьби з недостовірною інформацією, що розповсюджується через медіа. Однак, застосування цих положень до Telegram-каналів обмежується технічними складнощами блокування окремих каналів та необхідністю співпраці з адміністрацією месенджера.

Для вдосконалення нормативного регулювання діяльності Telegram-каналів, Верховна Рада України розглядає низку законопроектів. Наприклад, проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності платформ спільного доступу до інформації» [54] містить положення, які зобов'язують провайдерів платформ забезпечувати присутність в Україні свого представника. Це дозволить державі налагодити комунікацію з платформами та отримувати інформацію про їхню діяльність. Законопроект передбачає також впровадження механізмів прозорості, включаючи вимоги щодо розкриття структури власності та джерел фінансування платформ, які поширюють масову інформацію. Такий підхід

спрямований на запобігання використанню Telegram-каналів для поширення пропаганди та дезінформації, що особливо актуально в умовах війни.

У пояснювальній записці до законопроекту наголошується на необхідності регулювання Telegram як платформи, що є одним із основних джерел новин для українців. Це пов'язано з її широкою популярністю (понад 72% населення використовують Telegram для отримання інформації) та ризиком використання платформи для поширення шкідливого контенту, пов'язаного з державою-агресором. Нормативно-правова база для регулювання Telegram-каналів в Україні перебуває у процесі формування. Прийняття нових законодавчих ініціатив, спрямованих на підвищення прозорості та підзвітності платформ, є необхідним кроком для забезпечення інформаційної безпеки та якісного регулювання медіасфери [55].

Telegram-канали стали одним із найвпливовіших інструментів поширення інформації у цифровому просторі. Їх популярність зумовлена високим рівнем конфіденційності, швидким доступом до новинного контенту та відсутністю жорсткої модерації. Однак, ці самі характеристики створюють значні труднощі для їх регулювання, зокрема, у контексті деанонімізації власників, співпраці з державними органами та протидії дезінформації.

Однією з ключових проблем у регулюванні Telegram-каналів є складність ідентифікації їхніх власників. Telegram надає користувачам можливість створювати анонімні канали, які не вимагають вказівки імені чи інших ідентифікаційних даних. Це призводить до того, що навіть великі інформаційні ресурси, які активно формують громадську думку, залишаються поза досяжністю правового регулювання. Ідентифікація власників ускладнюється відсутністю вимог до реєстрації каналів. Як зазначають експерти, такі обмеження відкривають простір для поширення неправдивої інформації, маніпуляцій та провокацій, без можливості притягнення до відповідальності осіб, що керують такими каналами. Невизначеність правового статусу Telegram-каналів як засобів масової інформації поглиблює цю проблему, адже навіть у випадках поширення недостовірного або шкідливого контенту немає чітких механізмів притягнення до

відповідальності. Детектор Медіа. Для регулювання телеграму в Україні потрібен закон про дезінформацію, — Ярослав Юрчишин [56].

Значущим аспектом є відсутність налагодженої співпраці між Telegram і державними органами. Telegram як платформа не має офіційного представництва в Україні, що унеможливлює ефективну комунікацію з її адміністрацією. Навіть у Європейському Союзі, який ухвалив Digital Services Act (DSA), Telegram не номінував свого офіційного представника, що свідчить про його небажання дотримуватися міжнародних стандартів регулювання. Як зазначив Максим Дворовий [57], для ефективного регулювання діяльності Telegram-каналів необхідна співпраця між платформою та державою, зокрема, щодо надання інформації про власників каналів, обмеження доступу до незаконного контенту та забезпечення прозорості роботи каналів. Однак, Telegram дотримується політики конфіденційності, яка виключає передачу даних про користувачів, навіть у випадках запиту з боку правоохоронних органів. Відсутність співпраці значно ускладнює виконання державними органами їхніх обов'язків щодо захисту національної безпеки. Це особливо критично в умовах війни, коли інформація в Telegram використовується для координації дій, поширення пропаганди та дезінформації. Детектор Медіа. Максим Дворовий: «Діяльність Телеграму наразі неможливо врегулювати медійним законом» [57].

Telegram-канали стали однією з головних платформ для поширення дезінформації, особливо у воєнний час. Відсутність модерації, анонімність власників та можливість швидкого створення каналів роблять Telegram ідеальним інструментом для інформаційних атак. Як зазначено у матеріалах, багато Telegram-каналів в Україні пов'язують із поширенням російської пропаганди та маніпулятивного контенту, спрямованого на підриг довіри до влади і дестабілізацію ситуації в країні [58]. Дезінформація, поширювана через Telegram, впливає не лише на громадську думку, але й створює реальні загрози національній безпеці. В умовах війни інформаційні атаки можуть бути використані для координації дій ворога, дискредитації військових та політичних лідерів, а також підригу морального духу населення. Важливим є

факт, що багато каналів мають явний зв'язок із російськими спецслужбами, що підтверджується відповідними розслідуваннями. Для протидії цьому необхідні не лише технічні заходи, але й посилення нормативно-правового регулювання. Це може включати обов'язкову реєстрацію каналів, запровадження інституту офіційного представництва Telegram в Україні та удосконалення механізмів контролю за контентом. Детектор Медіа. В Україні на основі анонімних телеграм-каналів сформована інформаційна «армія» для війни з внутрішніми опонентами чинної влади або її критиками [58].

Дотримання етичних норм, верифікація інформації та ефективна протидія маніпуляціям є основою для формування якісного інформаційного простору. Етика журналістики передбачає об'єктивність, достовірність та відповідальність за поширену інформацію. У контексті Telegram-каналів ці принципи часто порушуються через анонімність авторів і відсутність юридичної відповідальності за контент. Нерідко Telegram-канали стають інструментами поширення односторонніх інтерпретацій подій, маніпуляцій та інформаційних атак, що викликає втрату довіри до цього джерела інформації.

Етичний стандарт передбачає уникнення дискримінаційної, провокаційної або відверто шкідливої інформації, що може завдати шкоди окремим особам або суспільству в цілому. Telegram-канали повинні дотримуватися принципів балансу думок, неупередженості та перевірки джерел інформації. У цьому контексті важливу роль відіграють ініціативи громадянського суспільства, спрямовані на створення стандартів для незалежних каналів і поширення культури відповідального споживання інформації [59].

Одним із найефективніших способів протидії поширенню дезінформації є верифікація інформації. Верифікація Telegram-каналів — це процес підтвердження їхньої достовірності, який здійснюється адміністрацією платформи. Для цього Telegram використовує спеціальну позначку, яка засвідчує, що канал належить реальній особі чи організації. Верифіковані канали, такі як офіційні облікові записи державних установ або медіа, отримують додатковий рівень довіри від аудиторії. Водночас верифікація не

вирішує всіх проблем, адже значна частина дезінформації поширюється через невеликі, неперевірені канали. Для боротьби з цим явищем потрібні активні дії з боку держави та громадських організацій, включаючи створення сервісів фактчекінгу, які дозволяють оперативно перевіряти достовірність контенту. Наприклад, державні ініціативи щодо ідентифікації джерел контенту та співпраця з міжнародними партнерами можуть сприяти зниженню рівня дезінформації на платформі [60].

Telegram як платформа характеризується високою швидкістю поширення інформації, що робить її ідеальним середовищем для створення і розповсюдження фейків. Проблема посилюється через складність ідентифікації джерел і авторів контенту. У боротьбі з фейками ключову роль відіграють кілька механізмів. По-перше, важливим є впровадження інструментів технічного моніторингу. Наприклад, створення алгоритмів, які автоматично відслідковують та маркують сумнівний контент, або обмежують доступ до каналів, що поширюють неправдиву інформацію [60]. Такі технології вже успішно використовуються іншими платформами і можуть бути адаптовані до специфіки Telegram. По-друге, громадські ініціативи та організації можуть відігравати значну роль у викритті маніпулятивного контенту. Діяльність груп з перевірки фактів (fact-checking) допомагає споживачам інформації краще орієнтуватися у великій кількості повідомлень, які циркулюють у Telegram [61]. По-третє, підвищення рівня медіаграмотності серед користувачів є критично важливим завданням. Громадяни повинні мати навички критичного мислення для розпізнавання маніпуляцій, перевірки джерел інформації та аналізу контенту. Освітні кампанії, спрямовані на розвиток цих навичок, можуть істотно змінити ситуацію. Усе це свідчить про необхідність комплексного підходу до регулювання стандартів новинного контенту у Telegram-каналах. Відповідальність за якість контенту повинна лежати не лише на державі чи адміністрації платформи, а й на самих користувачах, які споживають та поширюють інформацію. Тільки за умови співпраці всіх зацікавлених сторін можна створити безпечний і якісний інформаційний простір [62].

Регулювання месенджерів у світі є складним завданням, яке вимагає балансу між захистом свободи слова, забезпеченням інформаційної безпеки та боротьбою з дезінформацією. Україна, перебуваючи в умовах гібридної війни, шукає шляхи вдосконалення свого законодавства, використовуючи міжнародний досвід, зокрема європейські стандарти, та вивчаючи практики інших країн щодо обмежень платформ, таких як Telegram. Одним із ключових документів, який визначає сучасні підходи до регулювання цифрових платформ у Європі, є Акт про цифрові послуги (Digital Services Act, DSA) [63]. Цей нормативний акт встановлює вимоги до прозорості, боротьби з незаконним контентом, захисту персональних даних та обов'язків платформ щодо забезпечення безпечного інформаційного простору. Україна, яка прагне гармонізувати своє законодавство з європейським, активно працює над імплементацією положень DSA у власну правову систему. DSA передбачає, що платформи з великою кількістю користувачів повинні призначати офіційного представника у країні, де вони працюють, і забезпечувати доступ державних органів до інформації про свою діяльність. Це особливо важливо для Telegram, який досі не має представництва в жодній європейській країні, включаючи Україну. Відповідно до DSA, великі онлайн-платформи зобов'язані впроваджувати механізми модерації контенту, зокрема боротьби з дезінформацією та пропагандою [63].

Україна планує адаптувати ці стандарти через національні законодавчі ініціативи, такі як законопроект про регулювання платформ спільного доступу до інформації. Включення вимог щодо прозорості власності, обов'язкової ідентифікації користувачів та створення механізмів скарг і оскаржень допоможе привести українське законодавство у відповідність до європейських норм. DSA може стати основою для формування правових підстав блокування шкідливих Telegram-каналів, які діють на шкоду національній безпеці.

Різні країни застосовують різноманітні підходи до регулювання Telegram, враховуючи його особливості як месенджера з високим рівнем конфіденційності. Наприклад, у Норвегії Telegram заборонено використовувати державним службовцям через загрозу витоку конфіденційної

інформації [55]. Такі обмеження базуються на ризиках, пов'язаних із можливістю доступу російських спецслужб до даних користувачів платформи. У Німеччині Telegram потрапив під суворий контроль у рамках закону NetzDG [64], який вимагає видалення незаконного контенту протягом 24 годин після отримання скарги. Невиконання цих вимог тягне за собою значні штрафи. Цей підхід може бути корисним для України, адже оперативне реагування на дезінформацію та пропаганду є критично важливим в умовах війни. Росія, навпаки, використовує Telegram як інструмент впливу, підтримуючи проросійські канали для поширення своєї пропаганди. Це підкреслює необхідність встановлення чітких обмежень для платформ, пов'язаних із державою-агресором, і впровадження прозорих механізмів контролю за їхньою діяльністю.

Уроки для України включають необхідність впровадження інструментів деанонізації власників Telegram-каналів, а також створення міжнародних коаліцій для тиску на платформу з метою забезпечення співпраці з державними органами. Україна повинна активно працювати над розвитком інструментів моніторингу та верифікації контенту, а також підвищенням обізнаності громадян щодо безпеки інформаційного простору.

Отже, дослідження нормативно-правового регулювання та стандартів поширення новинного контенту через Telegram-канали висвітлює важливість цього питання для забезпечення інформаційної безпеки України. Telegram-канали, будучи важливим джерелом інформації для мільйонів користувачів, водночас стають платформою для поширення дезінформації, маніпуляцій та пропаганди. Аналіз показав, що чинне українське законодавство, зокрема Закон «Про медіа», лише частково охоплює діяльність Telegram-каналів, що створює прогалини у правовому регулюванні. У той же час, міжнародний досвід, зокрема імплементація європейського Digital Services Act, може стати основою для вдосконалення нормативної бази. Використання таких інструментів, як верифікація каналів, ідентифікація власників та швидке реагування на поширення незаконного контенту, довело свою ефективність у країнах ЄС. Україна також має врахувати практики обмежень Telegram у

Норвегії, Німеччині та інших країнах для зменшення ризиків, пов'язаних із конфіденційністю та впливом з боку держави-агресора.

2.4. Вплив Telegram-каналів на інформаційний ландшафт під час війни

Telegram-канали стали невід'ємною частиною інформаційного ландшафту під час війни в Україні. Перш за все, Telegram-канали вирізняються своєю здатністю оперативно передавати інформацію у реальному часі. У порівнянні з традиційними медіа, які потребують часу для підготовки, перевірки та публікації матеріалів, Telegram дозволяє публікувати новини миттєво. У перші години повномасштабного вторгнення Росії в Україну Telegram став ключовою платформою, де громадяни могли отримати актуальну інформацію про ситуацію у своїх регіонах, сигнали повітряної тривоги, маршрути евакуації та місця отримання гуманітарної допомоги. Ця оперативність зробила платформу джерелом життєво важливих даних для мільйонів людей. Важливим аспектом Telegram є його доступність. Завдяки простому інтерфейсу, широкому функціоналу і можливості працювати навіть за слабого інтернет-з'єднання, Telegram став доступним для людей навіть у найбільш кризових ситуаціях. У багатьох випадках це була єдина платформа, через яку українці отримували новини під час відсутності електроенергії чи мобільного зв'язку. Такі технічні характеристики зробили Telegram універсальним інструментом не лише для споживачів інформації, але й для тих, хто її поширює [65].

Telegram-канали також суттєво вплинули на сприйняття війни як серед українців, так і на міжнародній арені. Українські офіційні джерела, такі як канали Збройних Сил України, Міністерства оборони та Офісу Президента, не лише інформували громадян про перебіг бойових дій, але й сприяли створенню єдиного наративу, який об'єднує суспільство. Водночас громадянські ініціативи та незалежні Telegram-канали дозволяли швидко

реагувати на кризові ситуації, організовувати допомогу для постраждалих і координувати волонтерські зусилля.

На міжнародному рівні Telegram став платформою для поширення правди про події в Україні. Канали англійською мовою, які ведуться українськими журналістами, політиками та активістами, змогли донести світу масштаб російської агресії та її наслідки. Це підвищило обізнаність міжнародної спільноти про війну, сприяло мобілізації допомоги Україні та формуванню підтримки на політичному рівні [65].

Один із найважливіших аспектів впливу Telegram-каналів полягає у формуванні настроїв, які підтримують дух опору та зміцнюють національну єдність. Через офіційні канали, такі як ті, що належать Збройним Силам України, Міністерству внутрішніх справ чи Офісу Президента, громадяни отримують не лише оперативну інформацію, але й мотиваційні повідомлення. Ці канали поширюють успішні історії українських військових, підкреслюють стійкість цивільного населення та демонструють міжнародну підтримку. Таким чином, Telegram стає не лише інформаційним ресурсом, а й емоційним підґрунтям, яке зміцнює віру у перемогу. Telegram-канали сприяють об'єднанню спільнот. У кризових умовах багато українців об'єдналися через тематичні канали, створені для волонтерської допомоги, пошуку зниклих людей, координації евакуації та розв'язання локальних проблем. Такі канали стали платформою, де громадяни активно взаємодіють, діляться ресурсами та надають взаємну підтримку. Цей ефект особливо важливий у періоди загальної невизначеності, коли роль спільнот у підтриманні стабільності стає критичною [66].

Значний вплив Telegram-каналів відчувається і в посиленні взаємодії між суспільством і державними інституціями. Завдяки офіційним каналам громадяни можуть отримувати достовірну інформацію про перебіг подій, а також вказівки, пов'язані з безпекою, евакуацією або отриманням допомоги. Наприклад, офіційний канал ЗСУ не лише інформує про військові операції, але й закликає до підтримки армії через донати та добровільну службу. Це зміцнює довіру до держави, створюючи ефективний канал комунікації між владою та

населенням. Telegram також став важливим інструментом для підтримання зв'язку з українцями за кордоном. Завдяки каналам, які ведуться українською та англійською мовами, мільйони біженців мають змогу залишатися в курсі подій на батьківщині. Крім того, ці канали інформують про доступну допомогу, правові аспекти перебування в інших країнах і можливості повернення. Через це Telegram забезпечує збереження зв'язку між діаспорою та Україною, що важливо для зміцнення єдності нації [67].

Поряд із позитивними аспектами Telegram-каналів, платформа також використовується як потужний інструмент дезінформації. Особливо активно ця тактика застосовується противником у рамках інформаційної війни. Telegram став середовищем, через яке поширюється пропаганда. Російська сторона активно використовує платформу для створення фейкових каналів, які маскуються під українські або міжнародні. Такі канали поширюють неправдиву інформацію, яка має на меті дискредитувати українську владу, Збройні Сили або міжнародну підтримку України. Для цього використовуються маніпулятивні методи, наприклад, перекручування реальних фактів, емоційно забарвлені повідомлення або вигадані історії, які спрямовані на підрив довіри до офіційних джерел [68].

Тактики маніпуляції часто спрямовані на вплив на психологічний стан суспільства. Поширення інформації про уявні поразки, «зраду» серед політичного керівництва або розбіжності серед союзників України створює атмосферу паніки та зневіри. Через фейкові канали поширюються чутки про небезпеки, які не мають реального підґрунтя, наприклад, про «неминучі катастрофи» або «зміну планів союзників». Усі ці дії спрямовані на підрив морального духу та послаблення спротиву. Фейкові новини, які циркулюють у Telegram, мають серйозні наслідки для інформаційного ландшафту. Зокрема, вони ускладнюють процес отримання достовірної інформації, адже користувачам важко відрізнити правду від дезінформації. Це спричиняє зростання недовіри до всіх джерел новин, навіть до перевірених і офіційних. Щоб боротися з цим явищем, українські журналісти, громадські організації та

фактчекери створюють спеціальні Telegram-канали, які займаються розвінчанням міфів та перевіркою даних [69].

У часи інформаційної війни, коли фейки та маніпуляції є частиною стратегії ворога, ініціативи фактчекінгу в Telegram набули важливого значення. Одним із ключових механізмів протидії дезінформації в Telegram стали незалежні фактчекерські проєкти. Багато українських журналістів та громадських організацій створили спеціалізовані канали, присвячені перевірці фактів. Ці платформи аналізують спірні повідомлення, що поширюються у Telegram, і оперативно публікують спростування фейків. Наприклад, канали «StopFake» чи «По той бік новин» стали ресурсами, на які посилаються мільйони українців у пошуках достовірної інформації. Вони працюють у режимі реального часу, розкриваючи тактики маніпуляцій, які використовують противники [70,71].

Особливу роль у боротьбі з дезінформацією відіграють незалежні аналітичні Telegram-канали. Такі ресурси не лише спростовують конкретні фейки, але й надають аналітику щодо інформаційних атак. Вони пояснюють, яким чином поширюється дезінформація, яка мета стоїть за певними наративами та як вона впливає на суспільство. Наприклад, аналітики ідентифікують шаблони створення фейкових новин, виявляють пов'язані з Росією канали та пояснюють користувачам, як відрізнити достовірні джерела від маніпулятивних. Під час широкомасштабного вторгнення Росії в Україну Telegram став майданчиком для спростування міфів про «швидку перемогу» окупантів, «зраду» союзників чи вигадані «конфлікти» між українськими політиками. Завдяки оперативній реакції фактчекерів, багато маніпулятивних наративів були швидко розвінчані ще до того, як вони могли значно поширитися. Це зміцнює довіру суспільства до перевірених джерел інформації та сприяє формуванню стійкого інформаційного середовища [72].

У післявоєнний період Telegram-канали матимуть значний вплив на формування нового інформаційного простору України. Один із ключових напрямів розвитку – підвищення медіагігієни серед користувачів. Війна показала, наскільки важливо вміти критично оцінювати інформацію,

розпізнавати фейки та обирати перевірені джерела. У майбутньому, ймовірно, з'являться нові освітні ініціативи, спрямовані на навчання медіаграмотності, які будуть інтегровані в Telegram-канали [72]. Це допоможе підвищити рівень свідомого споживання інформації серед населення та запобігти поширенню маніпулятивного контенту. Важливим аспектом стане зростання впливу громадянських ініціатив, які активно використовують Telegram. Під час війни платформа стала ключовим інструментом для координації волонтерських рухів, збору ресурсів та організації допомоги постраждалим. У післявоєнний період ці ініціативи продовжуватимуть відігравати важливу роль, сприяючи відновленню країни. Telegram дозволяє об'єднувати великі групи людей навколо спільних цілей, і цей потенціал може бути використаний для реалізації масштабних соціальних проєктів [73]. Необхідною умовою для стабільності інформаційного простору стане регуляція платформи, яка забезпечить захист користувачів від дезінформації та маніпуляцій. Регуляторні заходи можуть включати посилення контролю за фейковими каналами, розвиток механізмів верифікації офіційних ресурсів та співпрацю з адміністрацією Telegram для протидії інформаційним атакам. Водночас регуляція повинна бути збалансованою, щоб не порушувати свободу слова та права користувачів.

Отже, Telegram-канали стали невід'ємною складовою інформаційного ландшафту під час війни в Україні. Вони довели свою ефективність як інструмент для оперативного поширення інформації, мобілізації суспільства та підтримки національного духу. Завдяки їхній доступності та швидкості, громадяни отримують актуальні дані навіть у найскладніших умовах, що є критично важливим для виживання та організації допомоги. Офіційні канали ЗСУ, державних установ та незалежні аналітичні ресурси забезпечують довіру до інформації, сприяють протидії дезінформації та об'єднують суспільство. Однак, Telegram також став полем для інформаційної війни. Російська пропаганда активно використовує платформу для поширення маніпулятивного контенту, який впливає на психологічний стан суспільства та підриває довіру до офіційних джерел. Фейки, дезінформація та пропагандистські кампанії створюють значні виклики для медіагігієни

користувачів. Таким чином, Telegram-канали мають як позитивний, так і негативний вплив. Їхня роль у підтримці інформаційного фронту та суспільної єдності є незаперечною, проте платформа потребує подальшого вдосконалення, зокрема через посилення механізмів боротьби з дезінформацією та підвищення медіаграмотності. У майбутньому Telegram залишатиметься важливим інструментом у формуванні стійкого інформаційного простору України.

Висновки до розділу 2

Аналіз функціонування Telegram-каналів під час війни в Україні дозволив зробити низку важливих висновків, що мають як теоретичне, так і практичне значення. Передусім, Telegram зарекомендував себе як найбільш адаптована до кризових умов платформа поширення новинного контенту. Його технічні переваги — оперативність, гнучкість форматів, анонімність і стійкість до блокувань — визначили ключову роль у забезпеченні населення життєво важливою інформацією під час війни. Встановлено, що Telegram не лише доповнив, а в окремих випадках — витіснив традиційні медіа з поля оперативного інформування.

Завдяки дослідженню структури контенту Telegram-каналів встановлено, що поєднання текстових повідомлень, відео, інфографіки та мемів дозволяє не лише передавати факти, а й формувати наративи, впливати на емоційний стан та політичні настрої аудиторії. Найбільш ефективними виявилися формати, які одночасно інформують, пояснюють і мотивують. Особливої уваги заслуговує мемокоментар, який виконує не лише розважальну, а й мобілізаційну функцію, знижуючи тривожність та зміцнюючи спільнотну ідентичність.

У ході аналізу нормативно-правових аспектів було виявлено суттєві прогалини у вітчизняному законодавстві щодо регулювання діяльності Telegram-каналів. Основна проблема — відсутність механізмів деанонізації адміністраторів каналів, що унеможливорює юридичну відповідальність за поширення дезінформації. Попри прийняття Закону «Про медіа», Telegram залишається поза прямим правовим контролем. Таким чином, нормативно-правова база не відповідає реаліям воєнного часу, коли інформація перетворюється на зброю.

Встановлено, що Telegram-канали мають двоякий вплив на інформаційний ландшафт: з одного боку — забезпечують швидкий доступ до критично важливих новин, з іншого — стають джерелом маніпуляцій, фейків та пропаганди. Ця амбівалентність обумовлює необхідність не лише технічних

рішень, а й глибоких соціальних змін — насамперед, у сфері медіаграмотності. Активна участь користувачів у поширенні інформації вимагає навичок критичного мислення, що має стати елементом системної освіти.

Таким чином, Telegram-канали довели свою ефективність як у мобілізації суспільства, так і в інформаційному протистоянні. Водночас, зростання їх впливу вимагає вироблення нових підходів до регулювання — як на національному, так і на міжнародному рівнях. Подальший розвиток інформаційної політики держави має враховувати особливості децентралізованого цифрового середовища, у якому Telegram став не лише месенджером, а повноцінною інформаційною екосистемою.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОШИРЕННЯ НОВИННОГО КОНТЕНТУ ЗА ДОПОМОГОЮ TELEGRAM-КАНАЛІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ: НА ПРИКЛАДІ «STERNENKO» ТА «ЛАЧЕН ПИШЕ»

3.1. Результати дискурс-аналізу особливостей поширення новинного контенту під час війни на прикладі Telegram-каналів «Sternenko» та «Лачен пише»

Telegram, як одна з найпопулярніших платформ для обміну повідомленнями, відіграє ключову роль у цьому процесі. Завдяки своїй швидкості, зручності використання та широкій аудиторії, Telegram став ефективним інструментом для поширення новинного контенту. Однак особливості поширення цього контенту, його тематичне наповнення, методи взаємодії з аудиторією та можливі маніпулятивні технології залишаються недостатньо дослідженими. Метою дослідження є проведення дискурс-аналізу новинного контенту, що поширюється через Telegram-канали «Sternenko» та «Лачен пише», для виявлення їх особливостей у період з 1 грудня 2024 року до 31 грудня 2024 року. Обидва канали мають значну аудиторію, що робить їх ідеальними для порівняльного аналізу [74,75].

Telegram-канали «Sternenko» та «Лачен пише» представляють два різних інформаційних простори з точки зору аудиторії, стилю подачі матеріалів та цільового спрямування. «Sternenko», з кількістю підписників близько 843,867 осіб, орієнтований на активну громадсько-політичну аудиторію, яка прагне оперативних новин та чіткої позиції з актуальних питань, пов'язаних із війною та політичними подіями. У свою чергу, «Лачен пише», що має 1,503,207 підписників, приваблює аудиторію, яка цінує аналітичний підхід, розгорнуті огляди та культурологічні аспекти, поряд із висвітленням військових подій. Інтенсивність публікацій у цих каналах варіюється. У середньому, «Sternenko» публікує близько 22 постів на день, тоді як у «Лачен пише» ця цифра становить приблизно 20 публікацій. Аналіз показує, що обидва канали демонструють

високу активність навіть у святкові та вихідні дні, що свідчить про їхній акцент на постійній присутності в інформаційному полі. Так, наприклад, у період новорічних свят обидва канали активно оновлювалися, висвітлюючи як тематичні святкові новини, так і стратегічно важливі питання, пов'язані із ситуацією на фронті [74,75].

Слід зазначити, що «Sternenko» частіше використовує короткі, лаконічні повідомлення, які супроводжуються зображеннями, відео або посиланнями на зовнішні ресурси. Це забезпечує швидке сприйняття інформації та стимулює підписників до взаємодії у вигляді поширень або обговорень. «Лачен пише», у свою чергу, надає перевагу детальним текстовим публікаціям, які аналізують ситуацію в більш широкому контексті. Такі пости часто супроводжуються додатковими джерелами для підтвердження фактів або для поглиблення знань аудиторії. Аудиторія обох каналів демонструє високу активність, про що свідчить велика кількість переглядів та коментарів. Проте, якщо у випадку «Sternenko» взаємодія базується переважно на емоційному відгуку, то в «Лачен пише» спостерігається більша схильність до раціональних дискусій та критичного аналізу поданої інформації. Таким чином, ці два канали представляють два різних підходи до комунікації з аудиторією, що робить їх особливо цікавими для порівняння в умовах інформаційного протистояння [74,75].

Контент, що поширюється через Telegram-канали «Sternenko» та «Лачен пише», має суттєві відмінності як за тематичним спрямуванням, так і за форматами подачі. Основними темами у «Лачен пише» є аналітичний огляд військових подій, деталізація ситуації на фронті, а також висвітлення культурних та соціальних аспектів, пов'язаних із війною. Канал приділяє значну увагу контексту та поясненню складних політичних і військових процесів, забезпечуючи глибоке розуміння для своєї аудиторії. Публікації часто включають історичні паралелі, культурологічні відступи або аналіз соціальних наслідків подій. У той же час, «Sternenko» фокусується на оперативному висвітленні подій, акцентуючи увагу на політичній критиці, боротьбі з російською агресією та актуальних суспільно-важливих питаннях.

Постійно публікуються заклики до підтримки української армії, збори донатів, а також інформація про міжнародну допомогу Україні. Канал активно використовує провокаційний стиль подачі інформації, що сприяє залученню емоційної реакції аудиторії [74,75].

Головною темою в обох Telegram-каналах залишається висвітлення війни в Україні. У «Sternenko» значну увагу приділено оперативним новинам про обстріли України з боку Росії, зокрема удари по цивільній інфраструктурі та житлових будинках. Часто публікуються заклики до донатів для підтримки українських військових, що супроводжується словами вдячності та повідомленнями про успішні збори коштів. Окрім того, висвітлюється ситуація на фронті, акцентуючи увагу на просуванні ворога або успіхах ЗСУ.

Протести в Тбілісі стали однією з важливих тем, особливо в контексті боротьби громадян за демократію. У публікаціях каналів акцентовано на причини протестів, їхній масштаб та вимоги до грузинської влади. «Лачен пише» частіше подає аналітичний огляд ситуації, порівнюючи її з іншими подібними протестами у світі, тоді як «Sternenko» акцентує на міжнародній підтримці грузинського народу. Обидва канали коротко, але чітко висвітлюють новини щодо послаблення режиму Башара Асада. У «Лачен пише» згадуються передумови цих подій та їхнє значення для регіону, у той час як «Sternenko» зосереджується на реакції світової спільноти та можливих наслідках для України. Тема протестів у Південній Кореї підкреслюється через їхню роль у зміні політичного курсу країни. «Лачен пише» часто проводить паралелі з іншими протестними рухами, пояснюючи вплив подій на суспільство. «Sternenko» звертає увагу на демократичні зміни, які стали можливими завдяки активній громадській позиції [74,75].

Обидва канали активно висвітлюють новини про підтримку України з боку західних партнерів. Публікації про постачання зброї, фінансові гранти та гуманітарну допомогу посідають важливе місце. «Sternenko» фокусується на оперативному інформуванні про нові пакети допомоги, тоді як «Лачен пише» розглядає ці новини у ширшому контексті, пояснюючи їхній вплив на тривалість війни та міжнародну підтримку України. Інцидент із літаком

азербайджанських авіаліній висвітлювався обома каналами як приклад загрози з боку російської агресії. У «Sternenko» зроблено акцент на незаконності дій Росії та їхніх наслідках для міжнародної авіації. «Лачен пише» аналізує ситуацію у контексті міжнародного права та можливих відповідей з боку інших країн [74,75].

Формати контенту в обох каналах також суттєво різняться. «Лачен пише» пропонує розгорнуті текстові матеріали, що нерідко супроводжуються графіками, таблицями або зображеннями для ілюстрації складних тем. Цей канал активно використовує можливості Telegram для створення опитувань серед підписників, щоб отримати зворотний зв'язок або оцінити їхнє ставлення до певних подій. «Sternenko», навпаки, частіше публікує короткі тексти, які швидко доносять ключову ідею, підкріплюючи їх фотографіями, відео або посиланнями на джерела. Використання мемів та емоційно забарвлених зображень є характерною рисою цього каналу, що робить інформацію більш доступною для широкої аудиторії [74,75].

Telegram-канали «Sternenko» та «Лачен пише» активно використовують різні технології для ефективного впливу на аудиторію, акцентуючи увагу на емоційності, простоті подачі інформації та залученні до обговорень. У «Sternenko» широко застосовуються маніпулятивні технології, серед яких помітне місце займає емоційна мова. Використання слів і фраз на кшталт «перемога», «герої», «захисники» сприяє мобілізації підписників і формуванню патріотичного настрою. Часті заклики до дії, такі як участь у донатах на ЗСУ чи розповсюдження важливих новин, створюють ефект колективної відповідальності серед аудиторії. Одночасно канал спрощує складні теми, подаючи їх у формі коротких, зрозумілих повідомлень, що часто супроводжуються фото або відео для підсилення емоційного впливу. У «Лачен пише» також простежується вплив через емоційну мову, але він менш різкий і більш аргументований. Канал звертається до інтелектуальної частини аудиторії, надаючи глибокий аналіз подій, культурні чи історичні паралелі. Спрощення складних тем відбувається через детальне пояснення і

використання додаткових матеріалів, таких як інфографіка або посилання на наукові дослідження [74,75].

Тональність контенту «Sternenko» має яскраво виражений емоційний характер. Публікації часто містять різку критику ворогів або апелюють до патріотизму. Тональність каналу створює відчуття терміновості та залученості до боротьби. У «Лачен пише» контент зазвичай має більш нейтральну чи аналітичну тональність, що сприяє критичному сприйняттю інформації підписниками. Це дозволяє каналу будувати довіру через обґрунтованість викладених фактів. Частота використання емоційно заряджених слів відрізняється між каналами. У «Sternenko» домінують слова, що викликають емоційний відгук («ворог», «перемога», «героїзм»), тоді як у «Лачен пише» частіше зустрічаються терміни, що стимулюють інтелектуальну дискусію («суспільство», «історичний контекст», «соціальний вплив») [74,75].

За досліджуваний період, який тривав із 1 грудня до 31 грудня 2024 року, було зафіксовано наступну кількість публікацій. У «Sternenko» опубліковано приблизно 682 пости, що становить у середньому 22 публікації на день. У «Лачен пише» за цей самий період кількість постів становила 620, із середнім показником 20 публікацій на день. Тематика контенту розподілялася наступним чином. У «Sternenko» більшість постів (приблизно 60%) присвячено оперативним новинам із фронту, близько 25% складала пости, що містили особисті думки автора, і 15% публікацій мали закличний характер, спрямований на підтримку ЗСУ чи участь у громадських ініціативах. У «Лачен пише» 50% контенту становили аналітичні матеріали, 30% були присвячені військовим подіям, а решта 20% охоплювали культурні й соціальні аспекти [74,75]. Взаємодія з підписниками в обох каналах була високою. У середньому, кожен пост у «Sternenko» набирав близько 256200 тис. переглядів, що свідчить про значну зацікавленість аудиторії. У «Лачен пише» перегляди були ще вищими — близько 672200 тис. на пост, що вказує на глибоке залучення аудиторії до аналітичного контенту. Реакції у вигляді коментарів і поширень також активно використовувалися підписниками обох каналів, демонструючи їхню лояльність і готовність до взаємодії [74,75].

Telegram-канали «Sternenko» та «Лачен пише» демонструють помітні відмінності у подачі інформації, підходах до взаємодії з аудиторією та ключових трендах, які впливають на сприйняття новин. «Sternenko» вирізняється короткою, але емоційно насиченою подачею інформації. Контент цього каналу часто зосереджений на оперативних новинах, які швидко реагують на зміни ситуації в країні чи світі. Інформація подається стисло, але з акцентом на емоційний вплив, що стимулює швидку реакцію підписників. Водночас, канал активно використовує особисті думки автора для формування чіткого емоційного меседжу, що підвищує довіру та залученість аудиторії. «Лачен пише», навпаки, робить акцент на детальному аналізі подій. Контент цього каналу часто є глибшим за своїм змістом, охоплює широке коло тем і включає культурологічні та соціальні аспекти. Публікації на цьому каналі мають нейтральну тональність і спрямовані на розвиток критичного мислення у читачів. Завдяки цьому «Лачен пише» формує образ інтелектуального майданчика, який залучає підписників до дискусій та обговорень.

Особливості взаємодії з аудиторією також суттєво відрізняються. У «Sternenko» взаємодія здебільшого базується на емоційній реакції підписників. Використання закликів до дій, яскравих емоційних повідомлень і яскравого візуального контенту сприяє формуванню відчуття терміновості та необхідності негайної участі. У «Лачен пише» взаємодія з аудиторією більш структурована. Канал використовує опитування, аналітичні огляди та публікації, що провокують дискусії, залучаючи аудиторію до осмислених обговорень. Основні тренди, які впливають на сприйняття новин у цих каналах, також мають свої особливості. Для «Sternenko» характерним є тренд на використання мобілізуючих меседжів, які спрямовані на підвищення згуртованості та колективної відповідальності. Це відповідає запитам аудиторії, яка шукає чітких і швидких відповідей на актуальні виклики. У «Лачен пише» спостерігається тренд на зміщення уваги від оперативності до глибини аналізу. Це дозволяє каналу залучати тих підписників, які прагнуть не лише дізнатися новини, але й зрозуміти їхній контекст і наслідки [74,75].

Отже, проведений дискурс-аналіз Telegram-каналів «Sternenko» та «Лачен пише» дозволяє зробити низку важливих висновків. Обидва канали відіграють значну роль у поширенні новинного контенту під час війни, але використовують різні стратегії подачі інформації. «Sternenko» акцентує увагу на оперативності, емоційній подачі та мобілізації аудиторії, тоді як «Лачен пише» надає перевагу аналітичності, глибокому розгляду тем і стимулюванню критичного мислення. Однією з головних тенденцій у роботі обох каналів є їхня здатність швидко адаптуватися до змін в інформаційному середовищі. «Sternenko» залучає аудиторію через заклики до дій та патріотичні меседжі, що відповідає потребам аудиторії, яка шукає швидких і зрозумілих рішень. У свою чергу, «Лачен пише» демонструє стійкий інтерес до аналізу довготривалих процесів, що приваблює підписників, зацікавлених у розумінні ширшого контексту подій. Виявлено, що тональність контенту та частота використання емоційно заряджених слів значною мірою впливають на сприйняття інформації. Для «Sternenko» характерна яскраво виражена емоційність, тоді як «Лачен пише» апелює до раціональності.

3.2. Протидія дезінформації та мінімізація маніпулятивного впливу Telegram-каналів під час споживання новинного контенту : інструменти фактчекінгу та цифрової грамотності

Дискурс-аналіз Telegram-каналів «Sternenko» та «Лачен пише» показав, що в межах досліджуваного періоду ці ресурси не поширювали дезінформацію. Обидва канали дотримуються стандартів достовірності, посиляються на перевірені джерела та утримуються від маніпуляцій фактами. Проте Telegram загалом залишається середовищем з високим рівнем ризику поширення фейкової інформації. Значна частина дезінформаційних потоків надходить через анонімні канали, які активно використовують псевдоінсайди, емоційно забарвлену лексику та маніпулятивні наративи.

Серед найвідоміших дезінформаційних каналів варто назвати «Легитимный», «Сплетница», «Картель», «Резидент», «Наблюдатель», «MediaPost», «Женщина с косой» та інші, які, за даними незалежних фактчекерів, координуються з території Росії. Їхня діяльність спрямована на піддрив інформаційної стабільності, посів недовіри до українських інституцій, дискредитацію Збройних сил України та поширення проросійських наративів. У таких каналах часто використовуються прийоми напівправди: достовірні елементи подаються поряд із перекрученими або вигаданими, що ускладнює критичну оцінку інформації для широкої аудиторії. У цьому контексті особливої актуальності набувають інструменти фактчекінгу та підвищення цифрової грамотності як ключові засоби протидії маніпулятивному впливу.

Фейки часто маскуються під новини, що здаються правдоподібними, але при цьому містять вигадані або спотворені факти. Вони можуть включати неправдиві цитати, фотографії, які були вирвані з контексту, або навіть повністю вигадані події. Такі матеріали часто поширюють на каналах, що імітують офіційні ЗМІ або використовують імена відомих журналістів, аби виглядати переконливіше. Псевдоаналітика ж апелює до інтелектуальних потреб аудиторії, пропонуючи складні графіки, схеми чи "аналітичні статті", які нібито підтверджують певну точку зору. Однак ці матеріали базуються на викривлених даних, маніпуляціях зі статистикою або неправдивих висновках. Ці механізми поширення дезінформації є особливо небезпечними, оскільки Telegram-канали часто використовуються як основне джерело інформації, особливо серед молоді. Тому важливо усвідомлювати ці прийоми, аби бути здатними критично оцінювати контент і не ставати жертвами маніпуляцій.

Цифрова грамотність є ключовим фактором для забезпечення медіабезпеки в сучасному інформаційному суспільстві. Поняття цифрової грамотності включає здатність ефективно та відповідально використовувати цифрові технології, аналізувати інформацію, яка надходить із різних джерел, та виявляти дезінформацію. Це не лише технічні навички роботи з комп'ютерами чи смартфонами, але й уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, критично оцінювати контент, захищати свої персональні дані й

розпізнавати маніпулятивні повідомлення. У сучасних умовах цифрова грамотність є важливою частиною медіаосвіти, адже вона дозволяє протистояти інформаційним загрозам, які постійно еволюціонують.

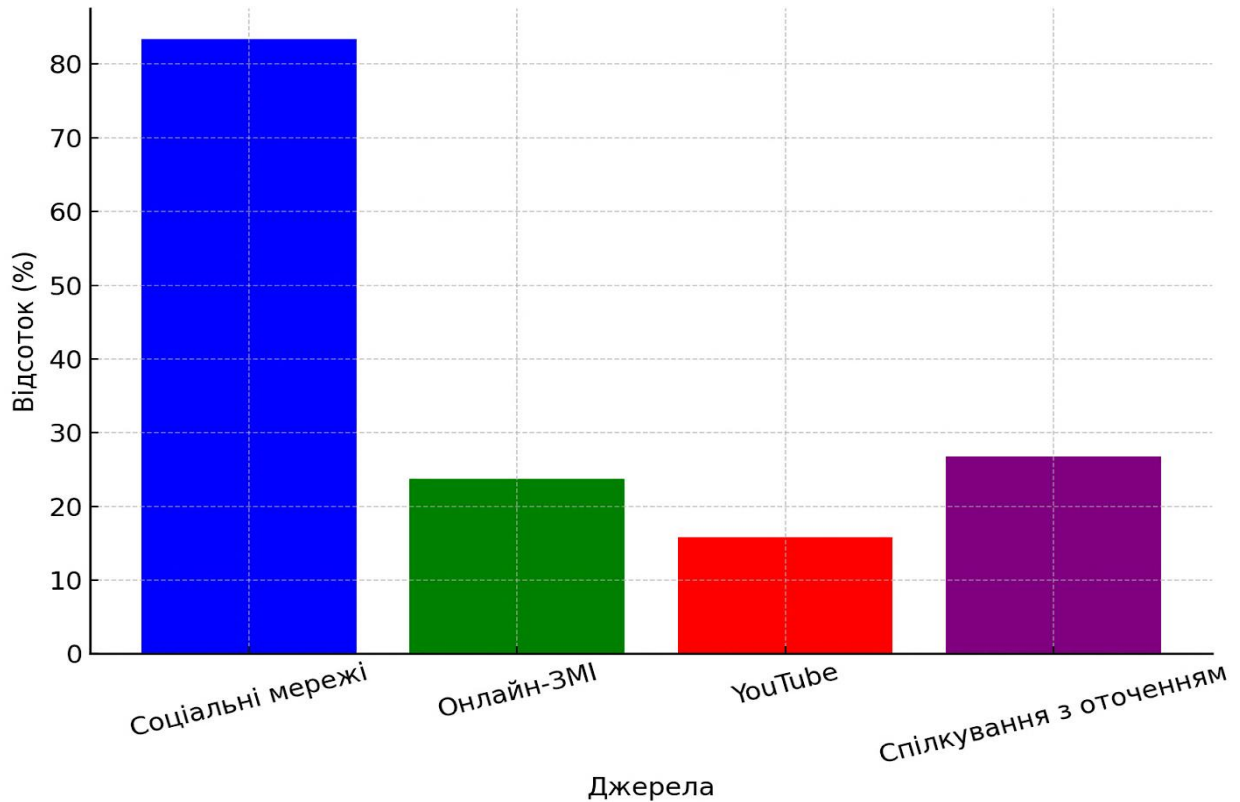

Рис. 3.1. Джерела новин серед молоді [76].

В Україні рівень цифрової грамотності поступово зростає, однак все ще є чимало викликів, особливо серед старших вікових груп. Згідно з даними опитування, проведеного проєктом ЮНІСЕФ U-Report та інтернет-виданням "Детектор Медіа", молодь демонструє доволі високий рівень медіаграмотності порівняно з іншими віковими групами. Близько 55% респондентів шукають додаткову інформацію для перевірки новин, отриманих із соціальних мереж, а 46,3% звертаються до офіційних джерел для підтвердження достовірності даних. Це свідчить про певну обізнаність у механізмах перевірки інформації, хоча значна частина аудиторії все ще довіряє контенту через наявність візуальних підтверджень (фото чи відео) або інтуїтивно сприймає його

правдивість [76]. Однак, як показують ці ж дослідження, медіаграмотність молоді нерівномірна. Незважаючи на відносно високий рівень навичок у певної частини респондентів, є й ті, хто не перевіряє інформацію або ж не знає про існування платформ для фактчекінгу, таких як StopFake, Bellingcat чи "Детектор Медіа". Наприклад, лише 9,4% опитаних використовують спеціалізовані інструменти для перевірки фактів, що свідчить про потребу у більш широкому поширенні інформації про ці ресурси [76].

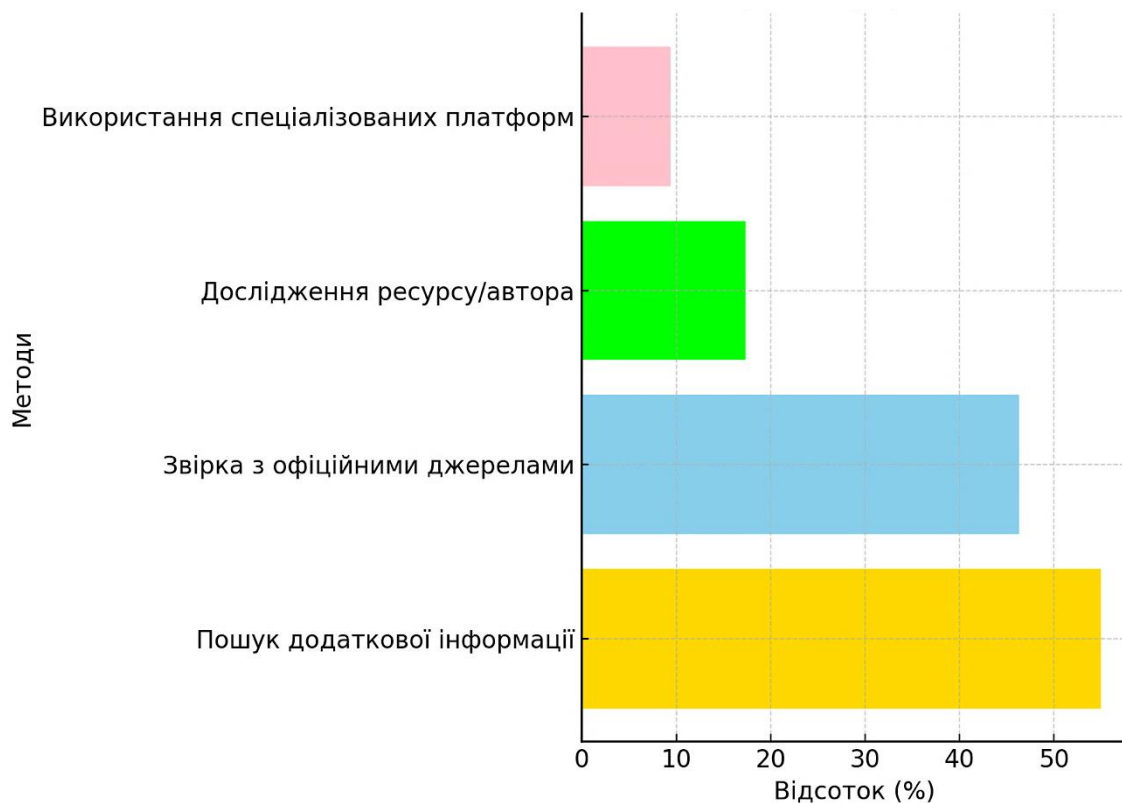

Рис. 3.2. Способи перевірки інформації серед молоді [76].

Критичне мислення займає центральне місце у формуванні цифрової грамотності. Саме здатність аналізувати інформацію, ставити під сумнів її джерела та перевіряти достовірність тверджень є найважливішою навичкою для запобігання маніпуляціям та дезінформації. Критичне мислення дозволяє користувачам не лише ідентифікувати фейковий контент, але й розуміти, як працюють механізми маніпуляцій, зокрема емоційні тригери чи алгоритми

соціальних мереж, які підлаштовуються під інтереси аудиторії. На думку експертів, розвиток критичного мислення повинен починатися ще у школі, через впровадження програм з медіаграмотності, що навчають аналізувати інформацію та розпізнавати маніпуляції. Водночас важливо, щоб цей процес охоплював усі вікові групи. Старші покоління, які найчастіше стають жертвами фейків, потребують навчання основам цифрової грамотності та критичного підходу до сприйняття інформації [76].

Фактчекінг, або перевірка фактів, став необхідним інструментом у боротьбі з дезінформацією в сучасному інформаційному просторі. Завдяки розвитку цифрових технологій, сьогодні існує широкий спектр платформ, інструментів та методів, які допомагають користувачам аналізувати контент, перевіряти достовірність інформації та ідентифікувати фейкові новини. Фактчекінг відіграє ключову роль у медіаграмотності, забезпечуючи надійну основу для критичного сприйняття інформації.

Одними з найпопулярніших платформ для перевірки інформації є StopFake та Bellingcat. StopFake — це український проєкт, який спеціалізується на спростуванні фейкових новин, що часто поширюються в умовах інформаційної війни. Платформа надає користувачам інструменти для аналізу джерел інформації, пояснює техніки, які використовуються для створення маніпуляцій, та публікує регулярні звіти про дезінформацію. Bellingcat, у свою чергу, є міжнародною платформою, яка спеціалізується на розслідуваннях за відкритими джерелами (OSINT). Ця платформа поєднує аналіз даних із соціальних мереж, супутникових знімків та інших доступних джерел для перевірки фактів і викриття дезінформації. Завдяки таким ресурсам, як Truth Goggles, FotoForensics та Detektor Media, користувачі мають змогу більш глибоко аналізувати матеріали та отримувати достовірніші висновки.

Методи перевірки першоджерел є важливим етапом фактчекінгу. Для того щоб визначити достовірність інформації, необхідно проаналізувати її джерело, звертаючи увагу на репутацію та авторитетність автора чи медіа. Користувачі можуть використовувати інструменти для зворотного пошуку зображень, такі як Google Images чи TinEye, щоб переконатися, чи фото не

було вирване з контексту або змінене. Аналіз метаданих зображень через сервіси на кшталт FotoForensics допомагає виявити маніпуляції з фото. Також важливо перевіряти, чи цитати, статистика та інші дані підтверджуються офіційними джерелами, такими як урядові сайти, відомі ЗМІ чи наукові дослідження. Звірка дати публікації, перехресний аналіз фактів та порівняння з іншими незалежними джерелами дозволяють уникнути спотворення інформації.

Практичні кейси фактчекінгу демонструють ефективність цих інструментів у реальних ситуаціях. Наприклад, під час російської агресії проти України, StopFake неодноразово викривав пропагандистські наративи, які поширювалися у міжнародних медіа. Один із таких кейсів стосувався фейкових новин про «звірства українських військових», які супроводжувалися маніпулятивними зображеннями. Завдяки аналізу фото через FotoForensics було встановлено, що знімки були змонтовані або взяті з інших подій. Інший кейс від Bellingcat — це розслідування про збиття малайзійського літака рейсу МН17. Використовуючи відкриті джерела, аналітики платформи змогли простежити переміщення військової техніки, встановити її походження та зв'язок із російськими збройними силами.

Фактчекінг стає дедалі доступнішим завдяки тому, що платформи розробляють інтуїтивні інструменти та публікують рекомендації для широкої аудиторії. Навички роботи з цими інструментами та критичне мислення є ключовими елементами для захисту від дезінформації. Таким чином, регулярне використання платформ фактчекінгу та навчання методам перевірки інформації сприяють створенню більш стійкого до маніпуляцій інформаційного середовища.

Отже, цифрова грамотність є невід'ємною складовою у боротьбі з дезінформацією та забезпеченні інформаційної безпеки суспільства. Вона охоплює не лише технічні навички роботи з цифровими платформами, але й здатність критично аналізувати контент, перевіряти його достовірність та ідентифікувати маніпулятивні техніки. У сучасному світі, де інформаційні потоки є надзвичайно динамічними, а Telegram-канали стали основним

джерелом новин для багатьох, особливо молоді, розвиток цифрової грамотності стає одним із ключових факторів медіаосвіти. Водночас важливість колективної відповідальності за поширення достовірної інформації не може бути переоціненою. Усі учасники інформаційного простору, від окремих користувачів до медіа та освітніх установ, несуть відповідальність за створення та поширення правдивого контенту. Розвиток критичного мислення, популяризація фактчекінгових платформ та свідоме ставлення до джерел інформації здатні зменшити вплив фейків і дезінформації. Тільки через об'єднані зусилля ми можемо підвищити рівень медіаграмотності суспільства та створити середовище, яке сприятиме поширенню якісної інформації, стійкої до маніпуляцій. Таким чином, цифрова грамотність і відповідальне споживання інформації є основою інформаційної стійкості в умовах сучасного світу.

3.3. Практичні рекомендації щодо відповідального споживання новинного контенту під час війни

Одним із ключових аспектів інформаційної стійкості під час війни є дотримання принципів відповідального споживання новин. Сучасний інформаційний простір перенасичений контентом, і багато з цього матеріалу може бути маніпулятивним або неправдивим. Тому важливо застосовувати перевірені підходи, які допоможуть зменшити ризик підпадання під вплив дезінформації та зберегти емоційну стабільність.

У першу чергу, кожен громадянин має розвивати власну медіаграмотність. Це означає здатність критично аналізувати інформацію, розуміти контекст її створення та оцінювати надійність джерел. У часи війни важливо уникати джерел, які не мають прозорої редакційної політики чи поширюють сенсаційні, емоційно забарвлені новини. Варто перевіряти, хто є автором матеріалу, яке видання публікує інформацію і чи є це видання визнаним експертним у своїй галузі. Війна сприяє появі великої кількості

нових джерел інформації, які часто є ненадійними. Тому варто спиратися на інформацію з офіційних джерел, наприклад, державних установ, авторитетних національних і міжнародних медіа або експертів, які зарекомендували себе об'єктивністю. Важливо уникати сайтів, які відомі поширенням неперевіреної інформації чи мають політичну заангажованість. Регулярне використання авторитетних джерел допоможе уникнути плутанини та паніки.

У сучасному інформаційному середовищі існує багато інструментів для перевірки фактів. Наприклад, сервіси фактчекінгу, такі як StopFake, VoxCheck чи інші українські ініціативи, дозволяють швидко з'ясувати, чи є новина правдивою. Користувачам також слід звертати увагу на джерела даних, цитати та цифри в матеріалах, щоб самостійно перевіряти їх достовірність. Такий підхід допоможе уникнути поширення фейкових новин та маніпуляцій.

Новини під час війни часто мають сильний емоційний заряд, що може викликати тривогу, страх чи гнів. Усвідомлення цього впливу є важливим для підтримання емоційного здоров'я. Перш за все, варто уникати перегляду новин у стані емоційного виснаження. Необхідно зберігати баланс між інформованістю та захистом власного психологічного стану, свідомо обмежуючи контакт із контентом, який викликає сильний стрес. Регулярний та структурований підхід до перегляду новин є важливим для уникнення інформаційного перевантаження. Наприклад, можна встановити певний час дня для ознайомлення з новинами, обмежуючи перегляд соціальних мереж та новинних порталів упродовж решти дня. Такий підхід дозволить залишатися в курсі важливих подій, водночас уникнувши постійного перебування в інформаційному просторі, що є шкідливим для психіки.

У складних умовах війни важливо не лише отримувати інформацію, а й правильно її інтерпретувати. Обговорення новин із компетентними людьми, такими як експерти, аналітики чи психологи, допомагає краще розуміти контекст подій та їх можливі наслідки. Це також сприяє формуванню адекватного погляду на ситуацію, зменшенню паніки та підтриманню соціальної згуртованості. Останнім, але не менш важливим аспектом є цифрова гігієна. Під час війни кожен користувач Інтернету має бути особливо

обережним у поводженні з інформацією. Сюди входить використання надійних паролів, уникнення підозрілих посилань, налаштування конфіденційності в соціальних мережах, а також усвідомлення ризиків поширення неперевіреної інформації. Крім того, слід уникати надмірного споживання контенту з неперевірених джерел, щоб не стати інструментом ворожої пропаганди.

У контексті війни, коли інформація стає однією з ключових складових гібридних конфліктів, відповідальність медіа суттєво зростає. Журналісти, редактори та власники інформаційних платформ мають враховувати, що їхня робота впливає на емоційний стан, поведінку і навіть безпеку мільйонів людей. Однією з основних етичних вимог у цей час є об'єктивність і прозорість. Етика журналістики у воєнний період передбачає, що медіа повинні утримуватись від поширення неперевіреної інформації та сенсаційних матеріалів, які можуть спровокувати паніку. Особливо це стосується Telegram-каналів, які часто функціонують поза рамками традиційної журналістської етики. В умовах війни важливо дотримуватися принципу «не нашкодь», враховуючи вплив публікацій на суспільство та індивідуальну психіку. Медіа несуть відповідальність за те, щоб уникати використання надмірно емоційної мови чи зображень, які можуть травмувати аудиторію.

Telegram, як одна з найпопулярніших платформ для швидкого обміну інформацією, має свої особливості. У багатьох випадках він використовується для оперативного інформування населення, однак відсутність суворих механізмів модерації контенту сприяє поширенню фейків. Відповідальність журналістів і адміністраторів Telegram-каналів у цей час полягає у створенні умов для поширення лише перевіреної інформації. Це включає в себе посилання на офіційні джерела, регулярну перевірку фактів і пояснення складних тем для аудиторії.

Роль журналістів також полягає у запобіганні паніці, яку можуть викликати некоректні повідомлення. Наприклад, новини про перебіг бойових дій, які подаються без аналізу чи з емоційно забарвленими заголовками, здатні спровокувати недовіру або страх у суспільстві. Журналісти повинні розуміти

свою місію як роз'яснювальну: не лише подавати факти, але й допомагати аудиторії краще орієнтуватися у складних обставинах. Прозорість та правдивість залишаються ключовими принципами роботи медіа під час війни. Чітке зазначення джерел інформації, пояснення контексту та уникнення маніпулятивних прийомів є необхідними елементами етичної журналістики. Telegram-канали, які часто орієнтуються на швидкість подачі матеріалів, мають особливу відповідальність за те, щоб їхня діяльність не підірвала довіру до медіа у суспільстві.

Відповідальне споживання новин, особливо через Telegram-канали, які стають головним джерелом інформації для багатьох громадян, має глибокий вплив на стійкість суспільства у часи війни. Перш за все, воно сприяє зміцненню інформаційної стійкості. Люди, які навчаються критично аналізувати контент, виявляти маніпуляції та розпізнавати фейки, стають менш уразливими до інформаційних атак. Це надзвичайно важливо в умовах війни, коли противник може використовувати Telegram для поширення паніки чи створення хаосу. Окрім цього, відповідальний підхід до споживання новин зменшує вплив паніки та стресу на громадян. Під час війни люди стикаються з надмірним емоційним навантаженням через постійний потік новин про жертви, руйнування та загрози. Вибіркова фільтрація контенту, обмеження часу перегляду новин і споживання інформації лише з перевірених джерел допомагають зберегти психологічний баланс.

Отже, відповідальне споживання новинного контенту в умовах війни є не лише індивідуальною потребою, але й критично важливим фактором для загального добробуту суспільства. Як було розглянуто, дотримання принципів медіаграмотності, критичний підхід до інформації, використання надійних джерел та інструментів фактчекінгу допомагають запобігати поширенню дезінформації та маніпуляцій. Telegram-канали, що стали головними джерелами новин для багатьох, потребують особливої обережності через високу ймовірність поширення неперевіреної інформації. Відповідальний підхід до новинного контенту сприяє інформаційній стійкості, зменшує рівень паніки та тривоги, а також формує усвідомлену громадянську позицію. Це не

лише захищає від емоційного виснаження, але й сприяє згуртованості суспільства перед викликами війни. Тому медіаграмотність та уважне ставлення до інформації повинні стати нормою для кожного, хто прагне стабільності та перемоги.

Висновки до розділу 3

Результати дискурс-аналізу Telegram-каналів «Sternenko» та «Лачен пише» засвідчили принципові відмінності у підходах до створення та поширення новинного контенту під час війни. Основним висновком стало те, що обидва канали, попри належність до одного медіасередовища, реалізують діаметрально протилежні стратегії комунікації: один — емоційно-мобілізаційний, інший — аналітично-інтерпретаційний. «Sternenko» апелює до патріотичних емоцій, спрощує подачу, акцентуючи на оперативності та емоційному залученні, тоді як «Лачен пише» фокусується на багатоплановому аналізі, прагнучи сформуванню у читача глибоке розуміння подій. Це дозволило виявити, що саме подача, а не тільки зміст новинного контенту визначає глибину впливу на аудиторію.

Встановлено, що стиль, формат і частота публікацій прямо впливають на реакцію аудиторії. «Sternenko» демонструє високу залученість за рахунок інтенсивності постингу та використання провокативних меседжів, у той час як «Лачен пише» досягає глибокого залучення через створення контенту, орієнтованого на тривале утримання уваги. Це підтверджується високим середнім рівнем переглядів, який у «Лачен пише» перевищує аналогічні показники конкурента, незважаючи на менш емоційно заряджену подачу. Таким чином, було доведено, що аудиторія готова споживати складний контент, якщо він подається із дотриманням стандартів аналітичності, структури й достовірності.

Особливу увагу в дискурс-аналізі приділено ролі емоційно забарвленої лексики та її впливу на сприйняття інформації. Зіставлення показало, що маніпулятивні прийоми, навіть за відсутності фейкових даних, можуть суттєво спотворювати сприйняття подій. Водночас, аналітичний стиль «Лачен пише» сприяє формуванню навичок критичного осмислення інформації. Цей висновок дозволив встановити, що тональність і мовна стратегія Telegram-каналу є не другорядним елементом, а визначальним чинником довіри та стабільності інформаційного середовища.

Дослідження також виявило, що Telegram-канали — це не просто канали новин, а повноцінні актори медіапростору з відчутним впливом на суспільні настрої. Їхня здатність формувати порядок денний, активізувати громадянське суспільство, викликати реакції на міжнародні події чи підтримувати ініціативи з донатами доводить, що Telegram сьогодні виконує функції, притаманні класичним ЗМІ та громадським організаціям одночасно. Це вказує на потребу комплексного аналізу таких платформ у подальших наукових дослідженнях інформаційної безпеки.

Значущим результатом стало також виявлення високого рівня потенційної уразливості аудиторії Telegram до маніпуляцій. Хоча обидва проаналізовані канали не поширювали дезінформації в межах вибраного періоду, аналіз контексту поширення фейків в Telegram продемонстрував наявність активної мережі каналів із координованими деструктивними інформаційними кампаніями. У цьому контексті окремого значення набуває розвиток цифрової грамотності, здатності до фактчекінгу, та впровадження інструментів критичного аналізу — не лише на рівні індивідуального споживача, але й на рівні медіаполітики.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження показало, що Telegram-канали відіграють важливу роль у поширенні новинного контенту в умовах війни, значно впливаючи на інформаційний простір України. Їх унікальні особливості, такі як оперативність, доступність, інтерактивність та мультимедійність, забезпечують широку аудиторію та адаптацію до кризових обставин. Проте ці переваги супроводжуються викликами, серед яких — поширення дезінформації, маніпулятивного контенту, інформаційне перевантаження користувачів та ризики пропаганди. Дослідження Telegram-каналів «Sternenko» та «Лачен пише» продемонструвало їхню різну стратегію комунікації, яка відображає розмаїття підходів до створення та поширення контенту. Це підкреслює важливість авторської відповідальності та етичності в умовах війни. Важливими елементами є верифікація джерел, впровадження інструментів фактчекінгу та підтримка медіаграмотності, що сприяє підвищенню інформаційної стійкості суспільства.

Завдання, поставлені у процесі дослідження, виконано наступним чином:

1. Проведено аналіз, який показав, що Telegram-канали стали ключовим інструментом комунікації під час війни. Їх оперативність, доступність і здатність адаптуватися до нових викликів зробили платформу незамінною для поширення новин, гуманітарної координації та протидії інформаційним атакам. Telegram-канали відіграють важливу роль у мобілізації громадян, підтриманні інформаційної безпеки та формуванні національної ідентичності в умовах війни.

2. Telegram-канали мають низку унікальних характеристик, зокрема: захищеність даних, швидкість поширення інформації, мультимедійність, анонімність та відсутність алгоритмічної цензури. Ці особливості роблять платформу ефективною для швидкого і широкого охоплення аудиторії, особливо в кризових умовах. Водночас, недоліками є ризик поширення дезінформації, пропаганди та надмірного інформаційного перевантаження.

3. Виявлено, що контент у Telegram-каналах поділяється на текстовий, аудіовізуальний (фото та відео) і графічний (інфографіка). Особливу популярність здобувають відео та прямі трансляції завдяки їхній емоційній впливовості та здатності передати події в реальному часі. Інфографіка є ефективним засобом для пояснення складної інформації, що актуально під час війни.

4. Проаналізовано важливість дотримання стандартів точності, верифікації джерел і етичності у поширенні контенту. Telegram-канали мають дотримуватись етичних норм, уникати мови ворожнечі та емоційної маніпуляції, а також активно співпрацювати з платформами для впровадження механізмів модерації. Важливу роль відіграють міжнародні організації та фактчекінгові ініціативи у запобіганні поширенню фейкової інформації.

5. Аналіз показав, що ці канали мають різні підходи до поширення контенту: «Sternenko» акцентує увагу на емоційній складовій та патріотичних мотивах, у той час як «Лачен пише» орієнтується на аналітичну подачу та критичне осмислення. Це свідчить про різноманіття форматів комунікації, які відповідають потребам різних аудиторій і сприяють підвищенню загальної інформаційної стійкості.

6. Telegram-канали суттєво впливають на формування інформаційного ландшафту, виступаючи як джерело оперативної інформації та платформа для боротьби з фейками. Використання інструментів фактчекінгу, поширення достовірного контенту та активізація громадської журналістики сприяють мінімізації маніпулятивного впливу та підвищенню довіри аудиторії до правдивих джерел.

7. Розроблено рекомендації, які включають необхідність верифікації джерел, дотримання стандартів етичності, активне використання інструментів фактчекінгу, уникнення емоційних маніпуляцій та розвиток медіаграмотності. Особливий акцент зроблено на необхідності планування часу для споживання інформації, що допомагає уникнути інформаційного перевантаження та підтримує емоційне здоров'я споживачів.

Telegram також стає майданчиком для громадської журналістики, гуманітарної комунікації та мобілізації громадян, що зміцнює роль соціальних платформ у кризовий період. Однак для подолання ризиків потрібне поєднання індивідуальних зусиль, освітніх ініціатив та політик інформаційної безпеки. Таким чином, Telegram-канали є потужним інструментом сучасної інформаційної війни, який, за умови відповідального використання, сприяє формуванню свідомого та згуртованого суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лобовикова Е. М., Мельников А. С. Соціальні мережі як феномен інформаційного суспільства. *Вісник Львівського університету. Серія соціологічна*. 2011. № 5. С. 154-160.
2. Галудзіна-Горобець В. Феномен соціальних мереж у контексті сучасного інформаційного простору. *Український інформаційний простір*. 2021. № 1 (7). С. 198-205.
3. Шабанова Ю. О. Соціальні мережі в антропологічному вимірі метамодерну. Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine ISMA University of Applied Sciences Digital transformations in culture scientific monograph. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/336/9274/19338-1?inline=1> (дата звернення: 14.01.2025).
4. Коваленко К. Інформаційна війна: виклики для України. *Соціальні та гуманітарні технології: філософсько-освітній аспект: Матеріали X міжнародної науково-теоретичної конференції* (21–22 берез. 2024 р., м. Черкаси). 2024. С. 185.
5. Борисенко Ю. Інформаційна війна крізь призму комунікативної теорії: спроба аналізу. *Filosofska Dumka*. 2023. № 4. С. 21-38.
6. Григорова З. В. Нові медіа, соціальні медіа, соціальні мережі— ієрархія інформаційного простору. *Технологія і техніка друкарства*. 2017. № 3. С. 93-100.
7. Данько Ю. А. Феномен соціальних мереж у контексті становлення і розвитку мережевого суспільства. *Вісник Міжнародного слов'янського університету. Сер.: Соціологічні науки*. 2012. № 1-2. С. 53-59.
8. Потапова Н. М. Розвиток сучасного інформаційного простору в умовах інформаційного суспільства. *In The 7 th International scientific and practical conference “Innovative development of science, technology and education”* (April 11-13, 2024) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2024. С. 402.
9. Ривліна В. М. Соціальні мережі як інструмент медіатизації. *Молодий вчений*. 2016. № 12. С. 193-198.

10. Дзьобань О. П. Інформаційно-цифровий континуум як соціокультурний феномен: до проблеми концептуалізації. *Інформація і право*. 2024. № 2 (49). С. 62-75.
11. Кокарча Ю. А. Соціальні мережі як чинник політичного впливу в умовах розвитку демократичної політичної культури. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/39588/Kokarcha_dis.pdf?sequence=1 (дата звернення: 14.01.2025).
12. Фінін Г. Сучасна війна: виклики та загрози. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2023. № 43. С. 131-135.
13. Лабенко О., Шакур Н., Заїка, Т. Критичне мислення та медіаграмотність у цифрову епоху: виклики та можливості для української освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 12 (30)). С. 331-345.
14. Літвінчук І. С. Дезінформація в соціальних мережах: алгоритми протидії. *Вчені записки ТНУ імені ВІ Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2023. № 34(73). С. 181-186.
15. Бойко Ю. В. Соціальні мережі як зброя та інструмент впливу в умовах інформаційної війни. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2021. № 1(13). С. 235-239.
16. Максим'як Т. Соціальні мережі як інструмент відповідальності. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/14917/1/30.pdf> (дата звернення: 14.01.2025).
17. Ємець В., Мороз А. Роль соціальних мереж у формуванні іміджу держави в умовах повномасштабної війни. *Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*. 2023. № 12. С. 205-214.
18. Матвієнків С., Кирничний С. Мас-медіа України в контексті політичних трансформацій суспільства. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2024. № 1(16). С. 34-41.
19. Новосельський І. Ф. Політико-правові засади функціонування нових медіа: світовий досвід та Україна. *Актуальні проблеми політики*. 2020. № 65. С. 61-67.

20. Афанасьєва (Горська) К. О. Користувацький контент: зона відповідальності змі чи аудиторії? *Держава та регіони. Серія : Гуманітарні науки*. 2014. № 1-2. С. 74-79.
21. Король О., Корнус О., Корнус А., Данильченко О., Нестеренко О., Браславська О. Впровадження медіаграмотності як засобу протидії ворожій пропаганді. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2024. № 1 (11). С. 37-46.
22. Доськич Л. Фейкові новини як новітній засіб маніпуляції та дезінформації. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 4. С. 72-77.
23. Лавров В. В., Дудатьєв А. В. Інформаційна війна та її вплив на контент: методи оцінки ризиків та шляхи протидії. *In The VII International Scientific and Practical Conference "Problematic questions of science and problems of development"*, October 30-November 01, 2023, Berlin, Germany. P. 333.
24. Меженська Ю. В., Куцевська О. С. Telegram як новітня епоха електронних засобів масової комунікації в умовах війни в Україні. *Інновації в новітніх підходах до журналістики*. 2023. С. 145-150.
25. Голіцин А., Фролова В. Тенденції медіаспоживання в Україні у воєнний час. *Marketing and Digital Technologies*. 2023. № 7. С. 128-139.
26. Кушнір І. П., Адамчук С. В. Про viber та telegram канали як засоби поширення інформації крізь призму інформаційного законодавства України. URL: <https://www.legalposition.umsf.in.ua/archive/2022/3/5.pdf> (дата звернення: 14.01.2025).
27. Досенко А. К. Telegram-канали як платформи для поширення контенту в Україна за часів війни. *Обрії друкарства*. 2023. №2 (14). С. 54-65.
28. Бахметьєва А., Кирилова О. Специфіка презентації громадсько-політичної проблематики в соціальних медіа традиційними новинними ЗМІ під час війни в Україні. *Communications and Communicative Technologies*. 2022. Вип. 22. С. 5–14.
29. Жугай В., Кузнецова Т. Особливості Телеграм-каналів як новітніх інструментів медіа: український контекст. *Вчені записки ТНУ імені В. І.*

Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2021. Том 32 (71), No 6, Ч. 3. С. 120–125.

30. Bessarab A., Mitchuk O., Baranetska A., Kodatska N., Kvasnytsia O., Mykytiv G. Social Networks as a Phenomenon of the Information Society. *Journal of Optimization in Industrial Engineering*. 2021. Vol. 14. No 19. P. 17–24.

31. Данько-Сліпцова А. Особливості Telegram як інтернет-платформи поширення соціально значущої інформації. *Український інформаційний простір*. 2023. № 2 (12). С. 275-286.

32. Чернявська Л. В., Данилюк Н. О. Телеграм-канали як інструмент диджиталізації українських масмедіа. *Вчені записки*. 2021. С.192-198.

33. Гулай В., Воробець Ю. Telegram-канали як інструмент маніпулятивного впливу на формування громадської думки (на прикладі України та Росії). Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Міжнародні відносини. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/22734/1/%D0%9D%D0%92_%D0%9C%D0%92_2020_2-66-73.pdf (дата звернення: 14.01.2025).

34. Суспільне Новини. URL: <https://t.me/s/suspilnenews> (дата звернення: 14.01.2025).

35. ТСН новини. URL: https://t.me/TCH_channel (дата звернення: 14.01.2025).

36. Шрайк Ньюс. URL: <https://t.me/ShrikeNews> (дата звернення: 14.01.2025).

37. Оперативний ЗСУ. URL: <https://t.me/s/operativnoZSU> (дата звернення: 14.01.2025).

38. Офіс Президента. URL: <https://t.me/s/OP-UA?before=14630> (дата звернення: 14.01.2025).

39. «Громадське радіо» припиняє вести канал у телеграмі. URL: <https://detector.media/infospace/article/228376/2024-06-17-gromadske-radio-prypunyaie-vesty-kanal-u-telegrami/> (дата звернення: 14.01.2025).

40. Радіо Свобода. URL: https://t.me/s/svoboda_radio?before=24600 (дата звернення: 14.01.2025).

41. Генеральний штаб ЗСУ. URL: <https://t.me/s/GeneralStaffZSU> (дата звернення: 14.01.2025).
42. Недоліки конфіденційності Telegram. Як убезпечити себе в цьому месенджері? URL: <https://molfar.com/blog/telegram-privacy> (дата звернення: 14.01.2025).
43. Як функціонують та завойовують аудиторію телеграм-канали-мільйонники. Дискусія за результатами дослідження. URL: <https://www.jta.com.ua/trends/yak-funktsionuiut-ta-zavoyovuiut-audytoriiu-telehram-kanaly-milyonnyky-dyskusiia-za-rezultatamy-doslidzhennia/> (дата звернення: 26.01.2025).
44. ДПСУ | Держприкордонслужба. URL: <https://t.me/s/DPSUkr?before=19720> (дата звернення: 26.01.2025).
45. МОНограм. URL: <https://t.me/s/uamonogram?before=6167> (дата звернення: 26.01.2025).
46. Kyiv Operative - Київ Оперативний. URL: <https://t.me/kyivoperat> (дата звернення: 26.01.2025).
47. АрміяINFORM. URL: <https://t.me/s/armyofukraine> (дата звернення: 26.01.2025).
48. Дія. URL: https://t.me/s/diia_gov (дата звернення: 26.01.2025).
49. Канал «Паляниця». URL: <https://t.me/+dyfMqYEBV4IzYjNi> (дата звернення: 26.01.2025).
50. Конституція України. Верховна Рада України; Конституція України, Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 26.01.2025).
51. Про доступ до публічної інформації. Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 26.01.2025).
52. Про інформацію. Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 26.01.2025).

53. Про медіа. Закон України від 13.12.2022 № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> (дата звернення: 26.01.2025).

54. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності платформ спільного доступу до інформації, через які поширюється масова інформація. URL: <https://itd.rada.gov.ua/8c2e2b6c-0316-4a05-9772-61350bc7dfd2> (дата звернення: 26.01.2025).

55. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності платформ спільного доступу до інформації, через які поширюється масова інформація». URL: <https://itd.rada.gov.ua/c4efc994-0e6b-4696-adaa-fc8fb3e87c4a> (дата звернення: 26.01.2025).

56. Детектор Медіа. Для регулювання телеграму в Україні потрібен закон про дезінформацію, — Ярослав Юрчишин. URL: <https://detector.media/infospace/article/222169/2024-01-25-dlya-regulyuvannya-telegramu-v-ukraini-potriben-zakon-pro-dezinformatsiyu-yaroslav-yurchyshyn/> (дата звернення: 26.01.2025).

57. Детектор Медіа. Максим Дворовий: «Діяльність Телеграму наразі неможливо врегулювати медійним законом». URL: <https://detector.media/infospace/article/221939/2024-01-19-maksym-dvorovyy-diynalnist-telegramu-narazi-nemozhlyvo-vregulyuvaty-mediynym-zakonom/> (дата звернення: 26.01.2025).

58. Детектор Медіа. В Україні на основі анонімних телеграм-каналів сформована інформаційна «армія» для війни з внутрішніми опонентами чинної влади або її критиками. URL: <https://detector.media/infospace/article/221745/2024-01-15-v-ukraini-na-osnovi-anonimnykh-telegram-kanaliv-sformovana-informatsiyna-armiya-dlya-viyny-z-vnutrishnimy-oponentamy-chynnoi-vlady-abo-ii-krytykamy/> (дата звернення: 26.01.2025).

59. Телеграм у вирі війни: життєва необхідність чи прихована загроза для України? URL: <https://daycom.com.ua/pryluki/news/telegram-u-viri-viyni->

[zhittieva-neobhidnist-chi-prihovana-zagroza-dlya-ukrayini](#) (дата звернення: 26.01.2025).

60. Детектор Медіа. Такий зручний, але небезпечний: неприємна правда про телеграм. URL: <https://ms.detector.media/kiberbezpeka/post/33803/2023-12-21-takyy-zruchnyy-ale-nebezpechnyy-nepriyemna-pravda-pro-telegram/> (дата звернення: 26.01.2025).

61. В Україні стали усвідомлювати, що Telegram є сплячим агентом росіян - NYT. URL: https://internetua.com/v-ukrayini-stali-usvidomluavati-sxo-telegram-ye-splyacsim-agentom-rosiyan-nyt?utm_source=ukrnet_news (дата звернення: 26.01.2025).

62. Бадер, А., & Вовк, С. (2024). Прийоми та засоби інформаційної війни. Переосмислення проблеми. Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії, 145-153.

63. Digital Services Act, DSA. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-services-act-package> (дата звернення: 26.01.2025).

64. NetzDG: €5 million fine against Telegram. URL: <https://table.media/en/europe/news/netzdg-5-million-euros-fine-against-telegram/> (дата звернення: 26.01.2025).

65. Баранівська М. Для українців телеграм-канали є найпопулярнішим джерелом інформації про війну, — дослідження. URL: <https://detector.media/infospace/article/225636/2024-04-18-dlya-ukraintsiv-telegram-kanaly-ie-naypopulyarnishym-dzherelom-informatsii-pro-viynu-doslidzhennya/> (дата звернення: 26.01.2025).

66. Вова В. О. Поширення фейків та дезінформації стосовно війни в Україні через соціальні мережі Telegram і TikTok. *Молодий вчений*. 2024. С. 37-40.

67. Шульська Н. М., Зінчук Р. С., Башманівський В. І. Фейкоінструментарій ведення інформаційної війни в Україні: на матеріалі мови сучасних медіа. URL:

<http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/4574/1/2023%2B%2B.pdf> (дата звернення: 26.01.2025).

68. Голоско С. О. Психологічні засоби ведення інформаційної війни (на прикладі Telegram-каналів). *Конференції «Актуальні проблеми соціальних комунікацій»*. 2022. С. 27-30.

69. Філіпенко Л. Роль соціальних мереж у формуванні суспільної думки під час російсько-української війни. *Соціополіс: журнал соціальних та політичних наук*. 2024. № 1. С. 10-19.

70. StopFake. URL: <https://www.stopfake.org/uk/golovna/> (дата звернення: 26.01.2025).

71. По той бік новин. URL: <https://behindthenews.ua/> (дата звернення: 26.01.2025).

72. Почепцов Г. Інформаційні війни: тенденції та шляхи розвитку. URL: <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/6479/2012-08-12-informatsiyni-viyny-tendentsii-ta-shlyakhy-rozvytku/> (дата звернення: 26.01.2025).

73. Ніколаєва Т. М. Інформаційне поле війни ворога на міжнародному фронті. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/08a95a1c-33a8-4b74-9a73-bdcf6699b727/content> (дата звернення: 26.01.2025).

74. STERNENKO. URL: <https://t.me/s/ssternenko> (дата звернення: 26.01.2025).

75. Лачен пише. URL: <https://t.me/s/lachentyt> (дата звернення: 26.01.2025).

76. Фейки та факти. Чи розрізняє їх українська молодь? URL: <https://ukraine.ureport.in/story/1292/> (дата звернення: 26.01.2025).

АНОТАЦІЯ

Бабаніна В.В «Особливості поширення новинного контенту в соціальних мережах в умовах війни на прикладі Telegram-каналів».

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню особливостей поширення новинного контенту в соціальних мережах, зокрема через Telegram-канали, в умовах війни в Україні. У роботі проаналізовано роль Telegram-каналів як основних платформ для комунікації під час кризових ситуацій, їхній вплив на інформаційний простір та ефективність у протидії дезінформації. Здійснено контент-аналіз Telegram-каналів «Sternenko» та «Лачен пише», що дозволило виявити специфіку новинного контенту та особливості його поширення. Окреслено стандарти та нормативно-правові вимоги до модерації інформації, розроблено рекомендації щодо підвищення ефективності комунікації в умовах гібридної війни. Розроблено рекомендації щодо створення якісного новинного контенту, ефективного управління Telegram-каналами та відповідального споживання інформації в умовах інформаційних загроз.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 76 найменувань. Загальний обсяг роботи складає 83 сторінки.

Ключові слова: новинний контент, соціальні мережі, Telegram-канали, війна, інформаційний простір, дезінформація, комунікація, контент-аналіз.

ABSTRACT

Babanina V.V. "Peculiarities of News Content Dissemination on Social Media During Wartime: The Case of Telegram Channels".

1. The qualification work is devoted to the study of the peculiarities of news content dissemination on social media, in particular through Telegram channels, in wartime in Ukraine. The work analyzes the role of Telegram channels as the main platforms for communication during crisis situations, their impact on the information space and effectiveness in countering disinformation. A content analysis of the Telegram channels “Sternenko” and “Lachen Pyshe” was carried out, which allowed us to identify the specifics of news content and the features of its distribution. Standards and regulatory requirements for information moderation are outlined, recommendations are developed for increasing the effectiveness of communication in hybrid warfare. Recommendations are developed for creating high-quality news content, effective management of Telegram channels and responsible consumption of information in conditions of information threats.

Structure and scope of the final qualification work. The work consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of sources used with 76 names. The total volume of the work is 83 pages.

Keywords: news content, social networks, Telegram channels, war, information space, disinformation, communication, content analysis.